

brå

 Sveriges officiella statistik

Kriminalstatistik

2019

Anmälda brott

Slutlig statistik

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott. Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

urn:nbn:se:bra-872

© Brottsförebyggande rådet 2019

Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08–527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillganglig@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer, diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehåll

Sammanfattning	5
Huvudresultat för 2019	5
Inledning	8
Tolkning av statistiken	8
Begrepp och definitioner	9
Resultat	11
Utvecklingen av samtliga anmälda brott	11
Brottsstrukturen	12
Brottskategoriernas utveckling	13
Redovisning efter brottskategori och brottstyp	14
Brott mot person	14
Stöld- och tillgreppsbrott	34
Bedrägeribrott	37
Skadegörelsebrott	38
Trafikbrott	39
Narkotikabrott	40
Regionala resultat	41
Några nya redovisningar 2019	43
Beskrivning av statistiken	45
Statistikens ändamål	45
Statistikens innehåll	45
Anmälda brott	45
Klassificering av brott	46
Regional fördelning	46
Insamling och bearbetning	47
Jämförbarhet över tid	48

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott	48
Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar	53
Kvalitetsstudier	56
Kvaliteten i brottskoder	56
Specialstudier om dödligt våld	57

Sammanfattning

Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. För en mer detaljerad beskrivning, se avsnittet *Statistikens innehåll*.

Ändamålet med statistiken är att ge en bild av nivån och utvecklingen av de händelser som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken visar således inte hur många brott som faktiskt har begåtts. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden.

Huvudresultat för 2019

Samtliga brott

- Under 2019 anmäldes cirka 1,55 miljoner brott, vilket i princip var samma nivå (-2 220 brott eller ± 0 %) som året innan.
- De kategorier av anmälda brott som ökade mest i antal under 2019 var skadegörelsebrott (12 kap. brottsbalken) (+8 %) samt narkotikabrott (+6 %). Den största ökningen inom narkotikabrott gällde brottstyperna eget bruk samt innehav.
- Den kategori anmälda brott som minskade mest i antal (-6 % brott) under 2019 var bedrägeribrott (9 kap. brottsbalken). I kategorin var det bedrägerier (1–3 a §) totalt och utpressning (4 §) som minskade mest.

Brott mot person

- Under 2019 anmäldes cirka 293 000 **brott mot person** (3–7 kap. brottsbalken), vilket i princip var oförändrat (+1 060 brott eller ± 0 %) jämfört med 2018.

- Under 2019 anmäldes 84 600 **misshandelsbrott**, vilket var 2 procent fler (+1 360 brott) jämfört med 2018. Antalet misshandelsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) minskade med 1 procent till 28 400 anmälda brott. Anmälda misshandelsbrott mot män (18 år eller äldre) låg oförändrat (-7 brott) på 30 700 brott. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) ökade med 6 procent, till 25 500 brott, jämfört med 2018.
- En majoritet (79 %) av **misshandelsbrotten** mot kvinnor begicks av närstående och andra bekanta gärningspersoner. Närmare en tredjedel (31 %) av brotten mot kvinnor (18 år eller äldre) utgjordes av misshandel i en parrelation. Av de anmälda misshandelsbrotten mot män utgjorde merparten (58 %) misshandel av en obekant.
- Under 2019 anmäldes 1 570 brott om **grov fridskränkning**, vilket var en minskning med 8 procent sedan 2018. Antalet grova fridskränkingsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) minskade med 42 brott (-20 %) till totalt 164 brott. Totalt anmäldes 124 fall av grov fridskränkning mot män (18 år eller äldre), vilket var 3 brott fler än 2018 (+2 %). År 2019 anmäldes 1 280 fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år), vilket var en minskning med 7 procent (-102 brott) sedan 2018.
- Mer än hälften (55 %) av de anmälda brotten om **grov fridskränkning** mot kvinnor och merparten av de anmälda fridskränkingsbrotten mot män (69 %) hade begåtts i en parrelation.
- Under 2019 anmäldes 1 720 fall av **grov kvinnofridskränkning**, vilket var 26 brott färre (-1 %) jämfört med 2018.
- Under 2019 anmäldes 8 580 **våldtäkter**, vilket var en ökning med 623 brott (+8 %). Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade till 4 780 anmälda brott (+12 %). De anmälda våldtäktsbrotten mot män (18 år eller äldre) ökade till 261 brott (+35 %). Under 2019 ökade antalet anmälda våldtäktsbrott mot barn (0–17 år) med 52 brott (+1 %), till 3 540 anmälda brott.
- En tredjedel (33 %) av de anmälda **våldtäktsbrotten** mot kvinnor (18 år eller äldre) avsåg våldtäkter av närstående i en parrelation. Motsvarande andel för våldtäkt mot män (18 år eller äldre) var 15 procent.
- Under 2019 anmäldes 10 460 fall av **sexuellt ofredande**¹, vilket var en minskning med 176 brott (-2 %). Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 244 brott (+5 %) till 5 340 brott. Även antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot män (18 år eller äldre) ökade med 11 brott (+2 %) till 462 brott. Under 2019 har antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot barn (0–17 år) minskat med 194 brott (-5 %), till 4 080 anmälda brott.

¹ Inklusiv exhibitionism.

Stöld- och tillgreppsbrott

- Under 2019 anmäldes 436 000 **stöld- och tillgreppsbrott** (8 kap. brottsbalken), vilket innebar en minskning med 2 procent (−9 080 brott) jämfört med året innan.
- År 2019 anmäldes 75 300 inbrottsstölder, vilket innebar en minskning med 3 procent jämfört med 2018. De anmälda bostadsinbrotten minskade med 14 procent (−2 370 brott), och minskningen gällde både inbrott i villa och radhus, som minskade med 13 procent (−1 270 brott), och inbrott i lägenhet, som minskade med 16 procent (−1 110 brott).
- Från 2018 till 2019 ökade antalet **personrån** med 13 procent, till 7 650 anmälda brott. Rån mot vuxna (18 år eller äldre) ökade med 5 procent, till 5 160 brott. Rån mot barn (under 18 år) ökade med 31 procent, till 2 490 brott. Totalt begicks 656 personrån 2019 med skjutvapen, vilket var 4 procent fler än 2018. Merparten (82 %) av rånen med skjutvapen var mot vuxna (18 år eller äldre).
- Antalet anmälda **butiksrån** minskade med 4 procent, till 495 brott, och antalet anmälda **bankrån** ökade med 1 brott till 12 brott från 2018 till 2019.

Övriga brottskategorier

- Under 2019 anmäldes 245 000 **bedrägeribrott**² (9 kap. brottsbalken). Det var en minskning med 15 600 brott (−6 %) jämfört med 2018.
- År 2019 anmäldes totalt 26 600 **rattfylleribrott**, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2018. Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 2 procent till 14 600 anmälda brott.
- År 2019 anmäldes cirka 113 000 **narkotikabrott**, vilket var en ökning med 6 procent jämfört med 2018.
- Av de anmälda narkotikabrotten utgjordes nästan hälften av eget bruk. De brotten ökade med 7 procent från 2018 till 2019. Även innehav av narkotika ökade (+7 %), och utgjorde 43 procent av de anmälda narkotikabrotten. Även antalet brott om framställning ökade (+2 %). Däremot minskade antalet anmälda brott om överlåtelse med mera (−2 %) jämfört med 2018.

² Exklusive bidragsbrott.

Inledning

Statistiken över anmälda brott ger en övergripande bild av ärendeinflödet till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Den visar antalet händelser som har anmälts och registrerats som brott hos dessa myndigheter.

I sammanställningen redovisas de anmälda brotten indelat efter de övergripande brottskategorierna brott mot person (BrB 3–7 kap.), stöld- och tillgreppsbrott (BrB 8 kap.), bedrägeribrott (BrB 9 kap.), skadegörelse (BrB 12 kap.), narkotikabrott och trafikbrott samt efter ett urval enskilda brottstyper inom dessa kategorier. För en fullständig redovisning av samtliga brottstyper hänvisas till grundtabellerna på statistiksidorna på www.bra.se.

Redovisningen baseras på de brottskoder som registreras av polis och andra brottsutredande myndigheter. I huvudsak följer brottskoderna den juridiska indelningen av brott i lagstiftningen. I vissa fall omfattar de även information som är mer detaljerad än det lagrum som reglerar brottet.³

Notera att samtliga sifferuppgifter i text och tabeller är avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror.⁴ Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på icke avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott i samhället. Hur stor andel av de begångna brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp, och endast för enstaka brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.
- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att dessa främst visar det antal händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.
- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att

³ Det gäller till exempel redovisningen av anmäld misshandel, som bland annat inkluderar information om ålder och kön på brottsoffret samt typ av relation mellan brottsoffer och gärningsperson. I vissa andra fall är statistiken mindre detaljerad än lagstiftningen, vilket gäller för en stor del av brotten mot den specialstraffrättsliga lagstiftningen

⁴ Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent, och 10,6 procent blir 11 procent.

det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar.

- Inom vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror antalet anmälda brott till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott. Förändringar i lagstiftningen kan också påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Enstaka stora ärenden med många brott kan skapa problem vid jämförelser över tid, liksom osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller härrör från ett och samma ärende. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Se avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

Begrepp och definitioner

I statistiken över anmälda brott används i huvudsak följande begrepp:

- **Anmälda brott** är samtliga händelser som anmälts och registrerats som brott (med fängelse i straffskalan) hos de brottsutredande myndigheterna. Ett brott registreras för varje enskild lagöverträdelse. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott.
- **Brottskategori** är den grövre indelning som de anmälda brotten redovisas i. Det rör sig om sju övergripande kategorier:
 - brott mot person (brottsbalken 3–7 kap.)
 - stöld och tillgreppsbrott (brottsbalken 8 kap.)
 - bedrägeribrott (brottsbalken 9 kap.)
 - skadegörelsebrott (brottsbalken 12 kap.)
 - brott mot trafikbrottslagen
 - brott mot narkotikastrafflagen
 - övriga brott.
- **Brottstyp** är den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den senast registrerade brottskoden.
- **Relation** anges för vissa brott mot person och anger relationen mellan offer och gärningsperson vid brottstillfället.
 - *Är eller har varit närstående genom parrelation:* Maka/make, sambo, särbo eller flickvän/pojkvän.
 - *Är eller har varit närstående genom släktskap/familj:* Blodsband, adoption eller annat släktskap, exempelvis genom släktings parrelation.
 - *Är eller har varit bekanta genom annan slags relation:* Annan relation än närstående genom parrelation eller släktskap/familj. Exempelvis vänskap, umgänge i

samma vänskapskrets, kollegor, lärare–elev, läkare–patient eller annan relation där offret och gärningspersonen känner varandra till mer än bara namn och utseende.

- *Obekanta*: Offret och gärningspersonen är helt obekanta eller endast bekanta med varandra till namn eller utseende.
 - **Ålder** avser offrets ålder vid tidpunkten för brottet, och hämtas från den registrerade brottskoden.
 - **Kön** avser personens juridiska kön och hämtas från den registrerade brottskoden.
- För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se avsnittet *Beskrivning av statistiken*.

Resultat

I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten för statistiken över anmälda brott 2019. Inledningsvis redovisas nivå och utveckling för det totala antalet anmälda brott. Därefter redovisas brottsstrukturen och utvecklingen för sju övergripande brottskategorier. Sedan görs en mer detaljerad redovisning av nivå och utveckling för var och en av brottskategorierna samt för några av de mer allvarliga och i statistiksammanhang mest efterfrågade brottstyperna.

De anmälda brotternas utveckling redovisas genomgående för det senaste året respektive den senaste tioårsperioden. För brottskategorin brott mot person redovisas resultaten även efter brottsoffrens kön och ålder samt för vissa brottstyper även typen av relation mellan brottsoffer och gärningsperson. Slutligen redovisas de regionala resultaten.⁵

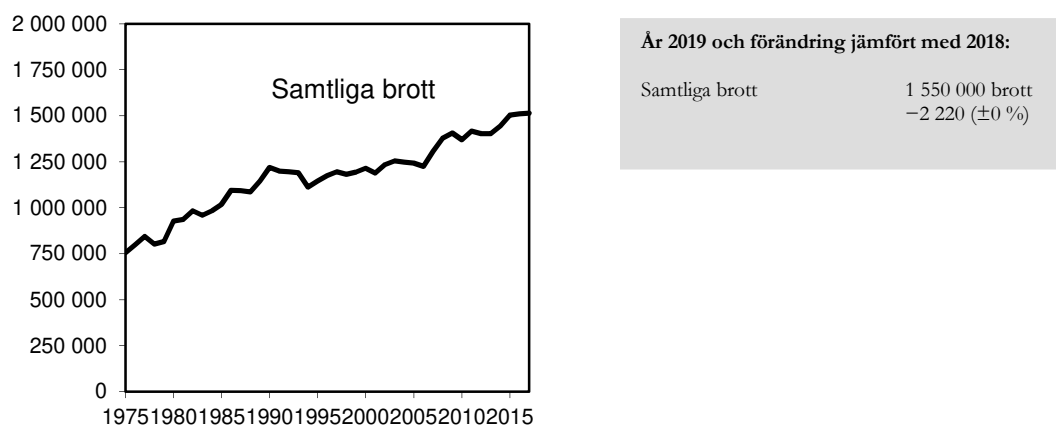
För fler och mer detaljerade resultat, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Utvecklingen av samtliga anmälda brott⁶

Under 2019 anmäldes cirka 1 550 000 brott till polis, tull eller åklagare, vilket i princip var oförändrat (−2 220 brott eller ±0 %) jämfört med 2018. Under den senaste tioårsperioden (2010–2019) har antalet anmälda brott ökat med cirka 178 000 brott (+13 %). Utvecklingen av samtliga anmälda brott har ökat kontinuerligt sedan 1975. Ökningstakten var starkast fram till 1990-talet. Därefter var ökningstakten svagare under perioden fram till mitten av 00-talet, för att sedan återigen öka.

⁵ För exakta sifferuppgifter över nivåer för samtliga brottstyper som redovisas i statistiken, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

⁶ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

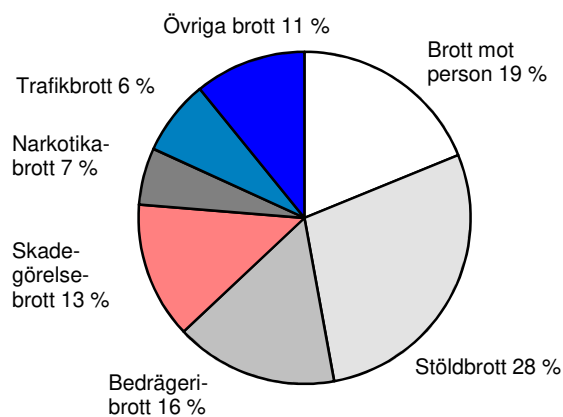

Figur 1. Det totala antalet anmälda brott åren 1975–2019.

Brottsstrukturen

Av samtliga anmälda brott 2019 utgjorde stöld- och tillgreppsbrotten 28 procent, brotten mot person 19 procent, bedrägeribrotten 16 procent och skadegörelsebrotten 13 procent.

Den senaste tioårsperioden (2010–2019) utmärks av en minskning av stöldbrottens andel av samtliga anmälda brott. Minskningen uppgår till 10 procentenheter. De flesta övriga brottskategorier har ökat sina andelar eller varit oförändrade. Andelen bedrägeribrott har ökat med 7 procentenheter och andelarna brott mot person, skadegörelsebrott och narkotikabrott har ökat med vardera 1 procentenhet.⁷

År 2019 jämfört med 2010:

(Brottskategorier i procent av samtliga anmälda brott samt skillnad i procentenheter).

	2010	2019	Skillnad i procentenheter
Brott mot person	18 %	19 %	+1
Stöld- och tillgreppsbrott	39 %	28 %	-10
Bedrägeribrott	8 %	16 %	+7
Skadegörelsebrott	12 %	13 %	+1
Trafikbrott	6 %	6 %	±0
Narkotikabrott	6 %	7 %	+1
Övriga brott	11 %	11 %	±0

Figur 2. Brottskategorier i procent av det totala antalet anmälda brott 2019 (1 550 000 anmälda brott).

⁷ Talen redovisas avrundade, men differensen räknas utifrån tal med decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $5,61 - 6,48 = -0,9$ som vid avrundning blir: $6 - 6 = -1$.

Brottskategoriernas utveckling

Statistiken över de anmälda brotten utveckling från 2018 till 2019 redovisas efter sju övergripande brottskategorier samt för ett urval av enskilda brottstyper.

Bland de brottskategorier som redovisas var skadegörelsebrott och narkotikabrott de kategorier som ökade mest i antal anmälda brott.

Skadegörelsebrotten ökade med 15 200 anmälda brott (+8 %). De brottstyper som ökade mest inom kategorin var annan skadegörelse (ej klotter) och övrigt klotter.

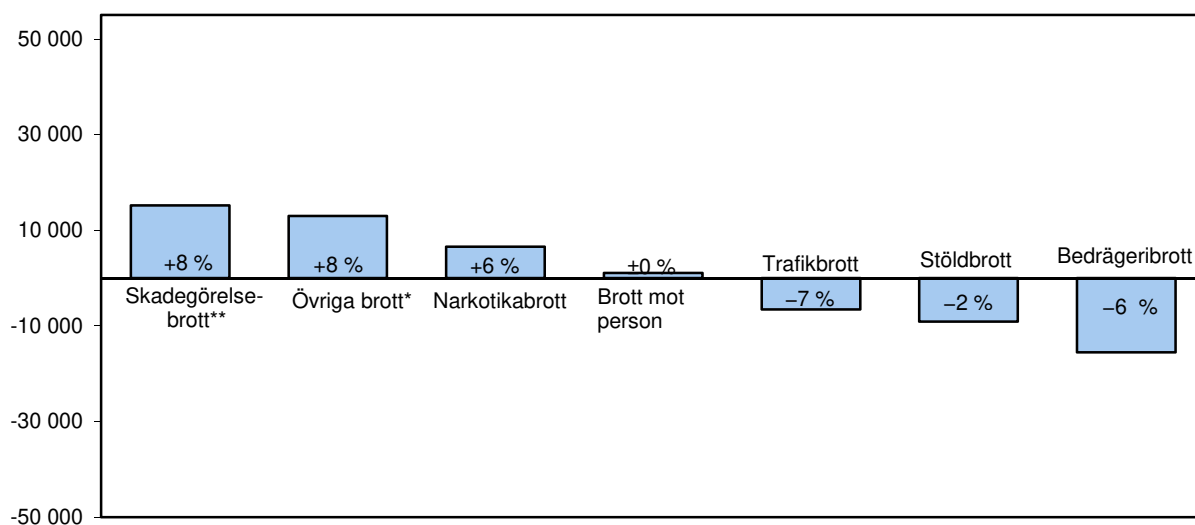
Narkotikabrotten ökade med 6 550 brott (+6 %). De brottstyper som ökade mest inom kategorin var eget bruk och innehav av narkotika.

Bedrägeribrott var den brottskategori som minskade mest i antal anmälda brott, med 15 600 anmälda brott (−6 %).

Även stöld- och tillgreppsbrott hörde till de brottskategorier där antalet anmälda brott minskade, med 9 100 brott (−2 %), medan antalet brott mot person ökade med 1 060 brott (±0 %) brott.

Tabell 1 Förändringar i antal och andel anmälda brott mellan 2018 och 2019 inom sju brottskategorier. Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

Brottstyp	Anmälda 2019	Förändring 2018–2019	
	Antal	Antal	%
Samtliga brott	1 550 000	−2 200	±0 %
Brott mot person	293 000	1 060	±0 %
Stöld- och tillgreppsbrott	436 000	−9 080	−2 %
Bedrägeribrott	245 000	−15 600	−6 %
Skadegörelsebrott	205 000	15 200	+8 %
Trafikbrott	85 700	−6 600	−7 %
Narkotikabrott	113 000	6 550	+6 %

Figur 3. Förändringar i antalet anmälda brott mellan 2018 och 2019 (procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas i diagrammet). Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

* Kategorin övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Här ingår bland annat bidragsbrott, smuglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av kontaktförbud.

** Det är vanligt att stora mängder anmälda skadegörelsebrott registreras vid ett och samma tillfälle. Brotten kan vid dessa fall härröra från tidigare år. Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott.

Redovisning efter brottskategori och brottstyp

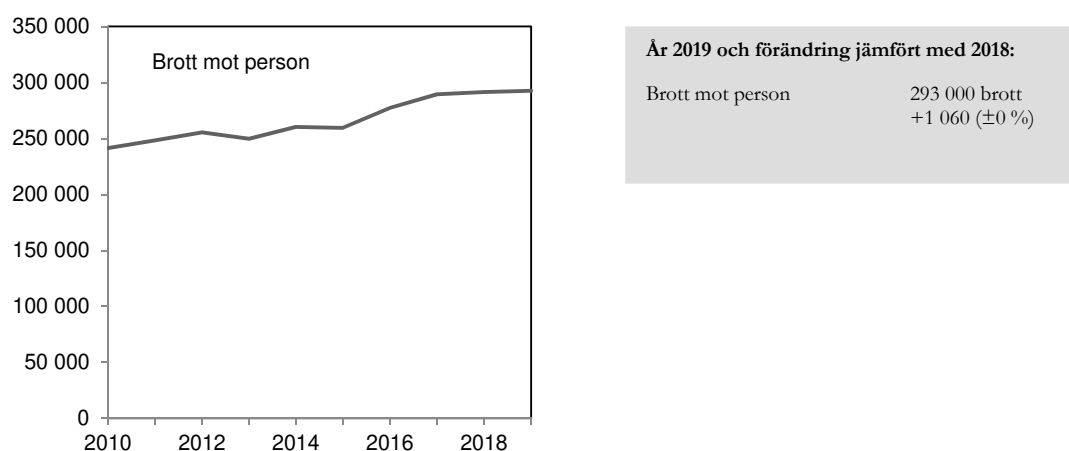
Nedan följer en redovisning av nivå och utveckling de senaste tio åren för de anmälda brotten, uppdelade på brottskategorier och med fokus på några av de mer allvarliga och i statistiksammanhang mest efterfrågade brottstyperna.

Brott mot person⁸

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken. Denna brottskategori omfattar bland annat misshandel, ofredande samt olaga hot, som är de brottstyper som står för flest anmälningar (sammanlagt 65 procent) av de anmälda brotten mot person. Övriga brottstyper i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, olaga hot, ofredande, sexualbrott, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse, egenmäktighet med barn samt olaga identitetsanvändning. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin brott mot person samt för några av de allvarligare brottstyper som ingår i kategorin. Statistik över dödligt våld finns i sammanfattningen Konstaterade fall av dödligt våld.

⁸ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Antalet anmälda brott mot person 2019 motsvarade 19 procent av samtliga anmälda brott under året. Det rörde sig om cirka 293 000 brott mot person, vilket i princip var oförändrat (+1 060 brott) jämfört med 2018 och en ökning med 21 procent (+51 200 brott) jämfört med 2010.

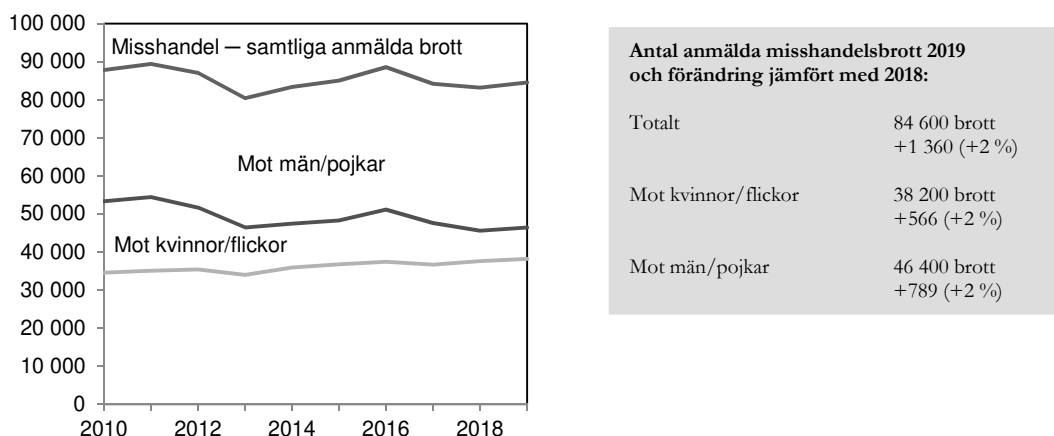
Figur 4. Antal anmälda brott mot person, åren 2010–2019.

Merparten (86 %) av brottstyperna inom kategorin brott mot person redovisas uppdelade efter brottsoffrets könstillhörighet. År 2019 var 53 procent av brotten mot person, som är uppdelade efter könstillhörighet, riktade mot kvinnor eller flickor och 47 procent mot män eller pojkar.

Misshandel

Totalt anmäldes 84 600 misshandelsbrott 2019, vilket var en ökning med 2 procent (+1 360 brott) jämfört med 2018. Under den senaste tioårsperioden har de anmälda misshandelsbrotten legat mellan 80 400 och 89 500 brott, och den lägsta nivån uppmättes 2013. År 2019 var antalet anmälda misshandelsbrott 4 procent färre än 2010 (−3 280 brott).

Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor/flickor 2019 uppgick till 38 200, vilket var en ökning med 2 procent jämfört med 2018, och en ökning med 11 procent sedan 2010. Antalet misshandelsbrott mot män/pojkar uppgick under året till 46 400, vilket också var en ökning, med 2 procent jämfört med 2018, men en minskning med 13 procent sedan 2010.

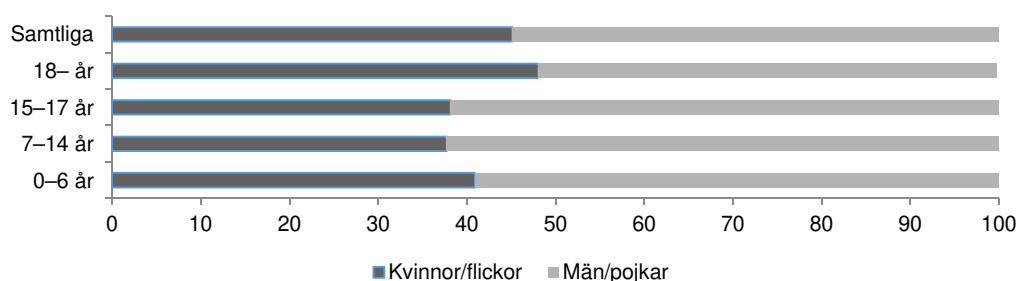
Figur 5. Antalet anmälda misshandelsbrott totalt, samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, åren 2010–2019.

Av de misshandelsbrott som anmäldes 2019 var merparten, 70 procent, brott mot vuxna (18 år eller äldre), 9 procent mot barn i åldern 15–17 år, 16 procent mot barn i åldern 7–14 år och 5 procent mot barn i åldern 0–6 år. Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar.

Tabell 2. Antal och andel misshandelsbrott per åldersgrupp dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2019.

Ålder	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
0–6 år	4 270	5	1 750	5	2 530	5	41	59
7–14 år	13 800	16	5 220	14	8 610	19	38	62
15–17 år	7 370	9	2 810	7	4 550	10	38	62
18 år–	59 100	70	28 400	74	30 700	66	48	52
Samtliga	84 600	100	38 200	100	46 400	100	45	55

Av samtliga anmälda misshandelsbrott 2019 var 45 procent brott mot kvinnor/flickor och 55 procent mot män/pojkar. Könsfördelningen åldersgrupperna emellan var likartad, dock något jämnare bland vuxna (18 år eller äldre).

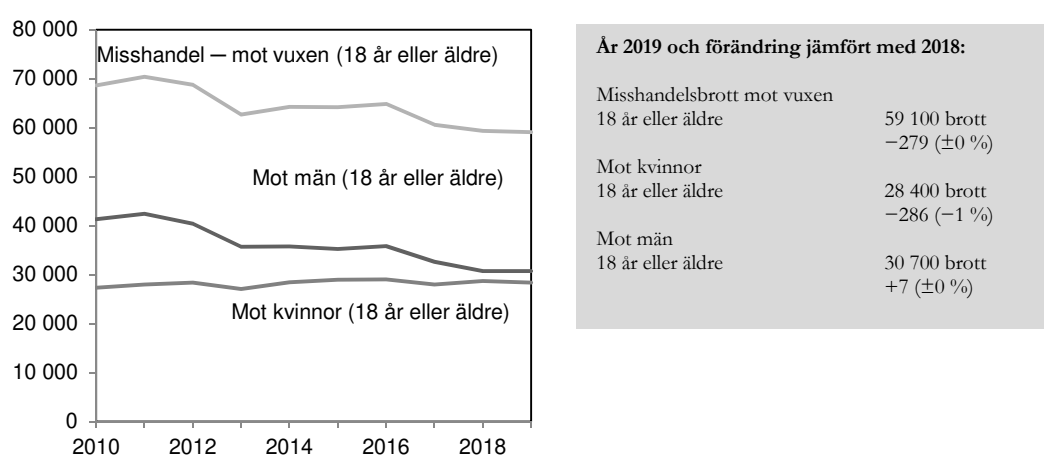

Figur 6. Anmälda misshandelsbrott fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2019.

Misshandel mot vuxna (18 år eller äldre)

Under 2019 uppgick antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) till totalt 59 100 brott, vilket var oförändrat, ± 0 procent, än 2018. Av de anmälda misshandelsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) 2019 var 48 procent riktade mot kvinnor och 52 procent mot män. Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) uppgick till totalt 28 400 brott, vilket var 1 procent färre än 2018. Antal anmälda misshandelsbrott mot män (18 år eller äldre) låg oförändrat (+7 brott) på 30 700 brott.

Sedan 2010 har de anmälda misshandelsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) minskat med 9 520 anmälda brott, eller 14 procent. De anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor (18 år eller äldre) har ökat med 4 procent (+1 090 brott), medan de anmälda misshandelsbrotten mot män (18 år eller äldre) har minskat med 26 procent (-10 600 brott) sedan 2010.

Figur 7. Antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2010–2019.

Sedan 2019 indelas misshandelsbrotten i fyra typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation, närstående genom släktskap/familjrelation, annan slags relation eller bekantskap samt obekanta. Bland samtliga anmälda misshandelsbrott 2019 var misshandel mellan obekanta den vanligaste typen (41 %). Drygt en fjärdedel (27 %) av de anmälda misshandelsbrotten avsåg misshandel av bekant person, medan närmare en femtedel (18 %) rörde misshandel av en närstående med vilken offret hade eller hade haft en parrelation. Anmäld misshandel av andra närstående genom släktskap eller familj stod för 14 procent av samtliga misshandelsbrott.

Fördelningen skiljer sig mycket mellan könen på så sätt att misshandel av närstående och andra bekanta sammantaget stod för 79 % av de anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor, men endast för 42 procent av misshandelsbrotten mot män. Bland samtliga anmälda misshandelsbrott mot kvinnor 2019 utgjorde misshandel av en närstående i parrelation 31 procent, medan misshandel av andra närstående personer genom släktskap eller familj stod för 22 procent. Misshandel av annan bekant och obekant utgjorde 26 procent respektive 21 procent av de anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor. Bland de anmälda misshandelsbrotten mot män

utgjorde misshandel av obekant 58 procent och misshandel av annan bekant 28 procent. Misshandel av närstående genom en parrelation eller genom släktskap/familj stod för en mindre del av de anmälda brotten, 6 respektive 8 procent. Eftersom redovisningen infördes 2019 är det inte möjligt att följa utvecklingen för de olika relationstyperna över tid. Se även avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

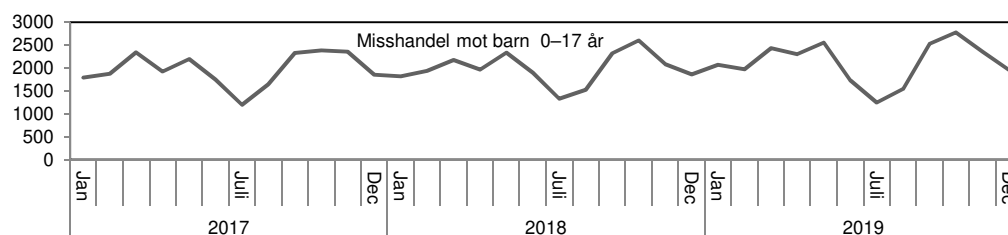
Tabell 3. Misshandelsbrott totalt, kön och ålder efter relation mellan brottsoffer och gärningsperson, 2019.

	Misshandel mot person 18 år eller äldre		Misshandel mot kvinnor 18 år eller äldre		Misshandel mot män 18 år eller äldre	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Närstående genom parrelation	10 500	18	8 820	31	1 710	6
Närstående genom släktskap/familj	8 570	14	6 150	22	2 420	8
Annan sorts relation eller bekantskap	16 000	27	7 340	26	8 620	28
Obekant med offret	24 100	41	6 100	21	18 000	58
Totalt	59 100	100	28 400	100	30 700	100

Misshandel mot barn (0–17 år)

År 2019 anmäldes sammantaget 25 500 misshandelsbrott mot barn under 18 år. Det motsvarade 30 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Totalt sett ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) med 6 procent mellan 2018 och 2019, och med 32 procent (+6 240 brott) mellan 2010 och 2019.

Misshandelsbrotten mot barn anmäls i hög grad av förskola och skola, vilket märks i statistiken på så sätt att färre brott anmäls under sommaren än under skolvermenerna.

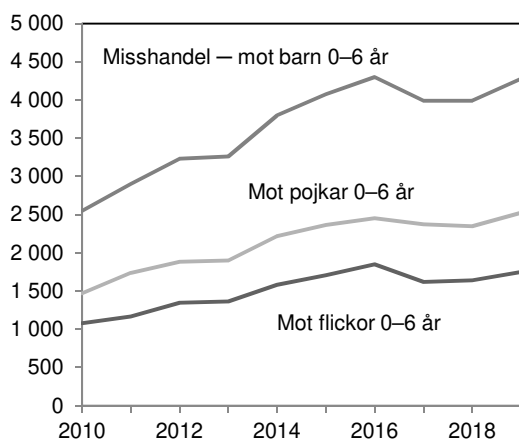

Figur 8. Antal anmälda misshandelsbrott mot personer under 18 år, månadsvis, 2017–2019.

Nedan redovisas misshandel mot barn efter tre åldersgrupper, 0–6 år, 7–14 år samt 15–17 år.

Misshandel mot barn i åldern 0–6 år

Under 2019 anmäldes 4 270 misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år, vilket innebar en ökning med 7 procent (+286 brott) jämfört med 2018, och en ökning med 68 procent (+1 720 brott) jämfört med 2010. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 0–6 år var 41 procent brott mot flickor (1 750 brott) och 59 procent mot pojkar (2 530 brott).

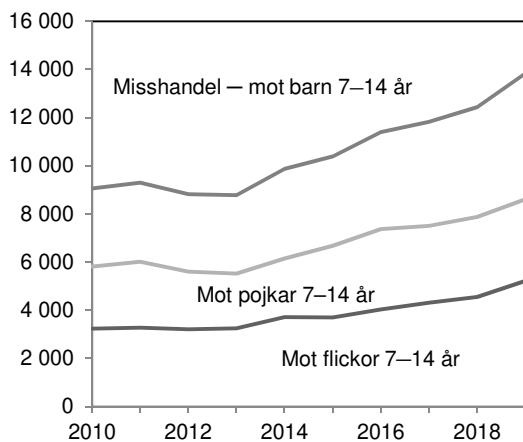
År 2019 och förändring jämfört med 2018:

Misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år	4 270 brott +286 (+7 %)
Mot flickor 0–6 år	1 750 brott +110 (+6 %)
Mot pojkar 0–6 år	2 530 brott +176 (+7 %)

Figur 9. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år totalt, mot flickor 0–6 år och mot pojkar 0–6 år, åren 2010–2019.

Misshandel mot barn i åldern 7–14 år

Under 2019 anmäldes 13 800 misshandelsbrott mot barn i åldern 7–14 år, vilket innebar en ökning med 10 procent jämfört med 2018, och en ökning med 53 procent, eller 4 770 anmälda brott, jämfört med 2010. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år var 38 procent riktade mot flickor (5 220 brott) och 62 procent riktade mot pojkar (8 610).

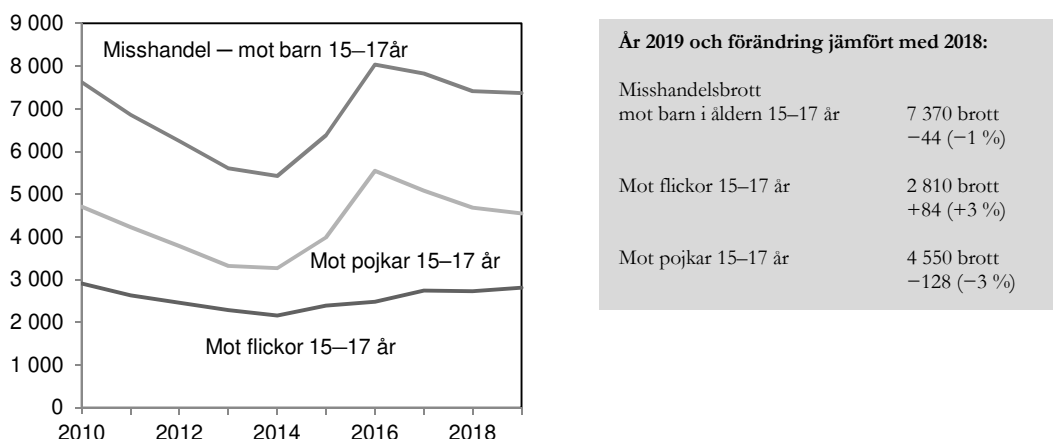
År 2019 och förändring jämfört med 2018:

Misshandelsbrott mot barn 7–14 år	13 800 brott +1 390 (+10 %)
Mot flickor 7–14 år	5 220 brott +658 (+13 %)
Mot pojkar 7–14 år	8 610 brott +734 (+9%)

Figur 10. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 7–14 år totalt, mot flickor 7–14 år och mot pojkar 7–14 år, åren 2010–2019.

Misshandel mot barn i åldern 15–17 år

Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år minskade under 2019 med 1 procent till 7 370 anmälda brott. Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år var 38 procent riktade mot flickor (2 810 brott) och 62 procent mot pojkar (4 550 brott). Under den senaste tioårsperioden har de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år utmärkts av ganska stora svängningar. Jämfört med 2010 har de år minskat med 3 procent, från 7 620 till 7 370 anmälda brott.

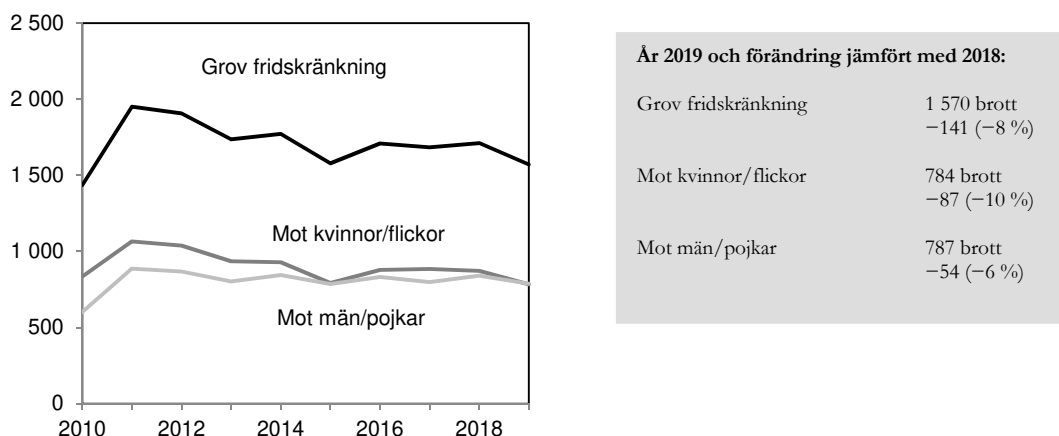
Figur 11. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år totalt, mot flickor 15–17 år och mot pojkar 15–17 år, åren 2010–2019.

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning kan bestå av flera olika brottstyper, som vart och ett utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet och varit ägnade att allvarligt skada personens självkänsla. För att rubriceras som grov kvinnofridskränkning ska brotten begås av en man mot en kvinna som han bor eller har bott tillsammans med under äktenskapsliknande former.

Grov fridskränkning

Antalet anmälningar om grov fridskränkning minskade 2019 jämfört med 2018, med 141 brott (-8 %). Jämfört med 2010 har anmälda brott gällande grov fridskränkning ökat med 9 procent. Ökningen skedde dock under första delen av den uppmätta tioårsperioden, fram till 2012. År 2013 minskade antalet anmälda fall av grov fridskränkning, för att därefter ligga på en stabil nivå med årsvisa fluktuationer.

Figur 12. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2010–2019.

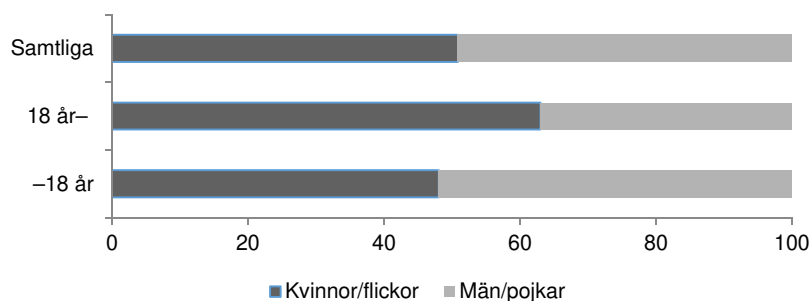
De anmälda fallen av grov fridskränkning 2019 var jämnt fördelade mellan brott mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar (784 respektive 787 brott).

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning var majoriteten (82 %) brott mot barn (0–17 år) och 18 procent avsåg brott mot vuxna (18 år eller äldre). Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar.

Tabell 4. Antal och andel fall av grov fridskränkning per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2019.

Ålder	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor	Män
–17 år	1 280	82	620	79	663	84	48	52
18 år–	288	18	164	21	124	16	63	37
Samtliga	1 570	100	784	100	787	100	51	49

Könsfördelningen var jämn för barn (0–17 år), medan det var en större andel utsatta kvinnor än män bland personer som var 18 år eller äldre.

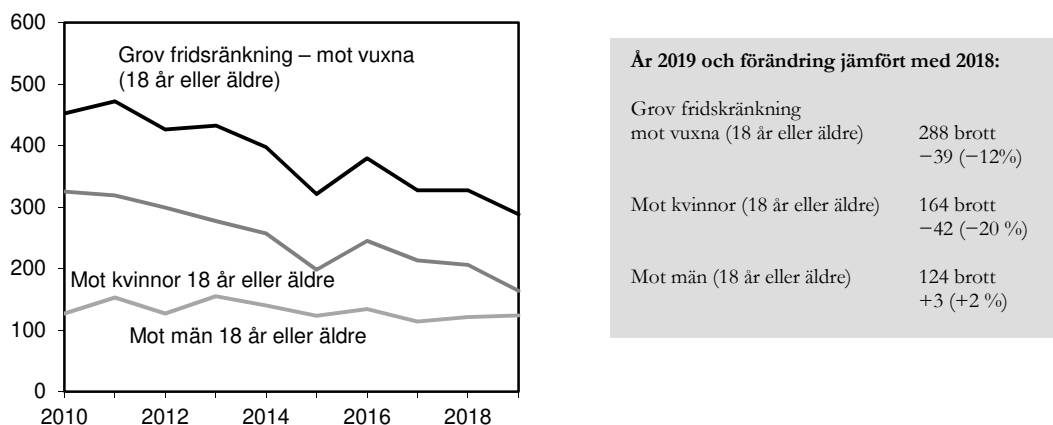

Figur 13. Anmälda brott om grov fridskränkning fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2019.

Grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre)

Under 2019 uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) till totalt 288 brott, vilket var en minskning med 39 brott jämfört med 2018. Av dessa uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) till totalt 164 brott, vilket var en minskning jämfört med 2018 med 42 brott (–20 %). De anmälda brotten om grov fridskränkning mot män (18 år eller äldre) uppgick till totalt 124 brott, vilket var 3 brott fler än 2018 (+2 %).

Sedan 2010 har de anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre) minskat med 164 anmälda brott, eller 36 procent. Under perioden har de anmälda grova fridskränkingsbrotten mot kvinnor (18 år eller äldre) minskat med 161 anmälda brott, eller 50 procent, samtidigt som de anmälda brotten mot män (18 år eller äldre) har minskat med 2 procent (–3 brott).

Figur 14. Antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) och mot män (18 år eller äldre), åren 2010–2019.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre) 2019 var 57 procent brott riktade mot kvinnor och 43 procent mot män.

De anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre) indelas sedan 2019 även efter två typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation och närstående genom släktskap/familjerelation. Den vanligaste typen av relation mellan brottsoffer och gärningsperson vid grova fridskränkingsbrott är att de har en närstående parrelation. Det var fallet i 61 procent av de anmälda grova fridskränkingsbrotten 2019. Detsamma gällde i 55 procent av dessa brott mot kvinnor (18 år eller äldre) och i 69 procent av dessa brott mot män (18 år eller äldre).

Tabell 5. Grov fridskränkning fördelat på kön och ålder samt relation mellan brottsoffer och gärningsperson, 2019.

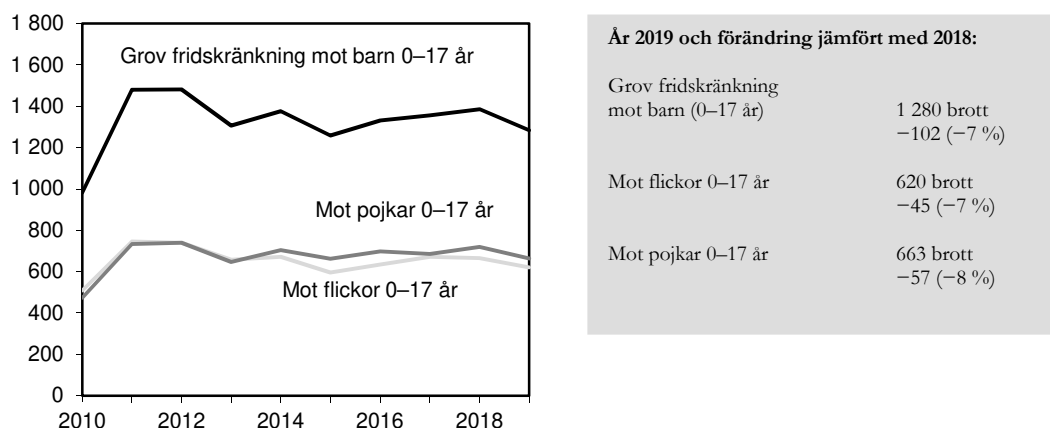
	Grov fridskränkning mot vuxna 18 år eller äldre		Grov fridskränkning mot kvinna 18 år eller äldre		Grov fridskränkning mot man 18 år eller äldre	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Närstående genom parrelation	175	61	90	55	85	69
Närstående genom släktskap/familj	113	39	74	45	39	31
Totalt	288	100	164	100	124	100

Grov fridskränkning mot barn (0-17 år)

Av alla anmälda fall av grov fridskränkning 2019 var 82 procent riktade mot barn (0–17 år). Det rörde sig om totalt 1 280 fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år), vilket var en minskning med 7 procent jämfört med 2018. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot flickor och mot pojkar minskade med 45 (–7 %) respektive 57 brott (–8 %), till 620 respektive 663 brott.

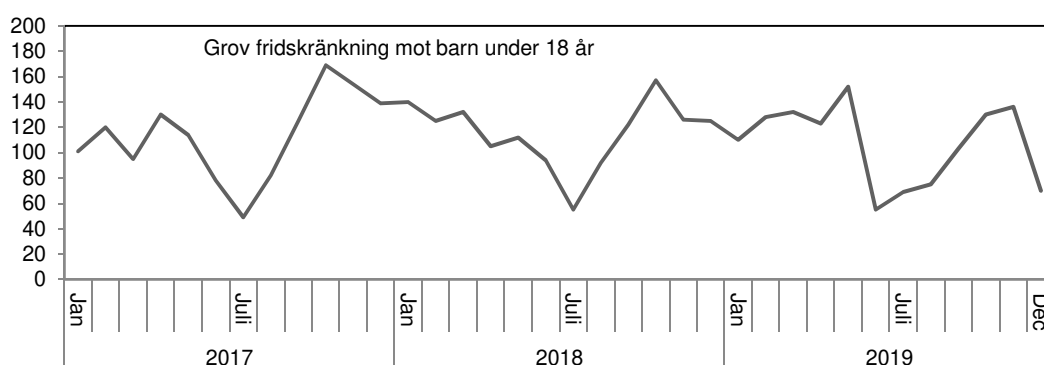
Sedan 2010 har antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år) ökat med 300 brott (+31 %). Under samma period ökade anmälningar om dessa brott

mot flickor med 22 procent (+111 brott) och mot pojkar med 40 procent (+189 brott).

Figur 15. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år) totalt samt mot flickor (0–17 år) respektive mot pojkar (0–17 år), åren 2010–2019.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot barn (0–17 år) var 48 procent riktade mot flickor och 52 procent mot pojkar 2019. Liksom misshandel mot barn anmäls grov fridskränkning mot barn i högre grad under skolvermenerna än under sommarmånaderna juni–augusti.

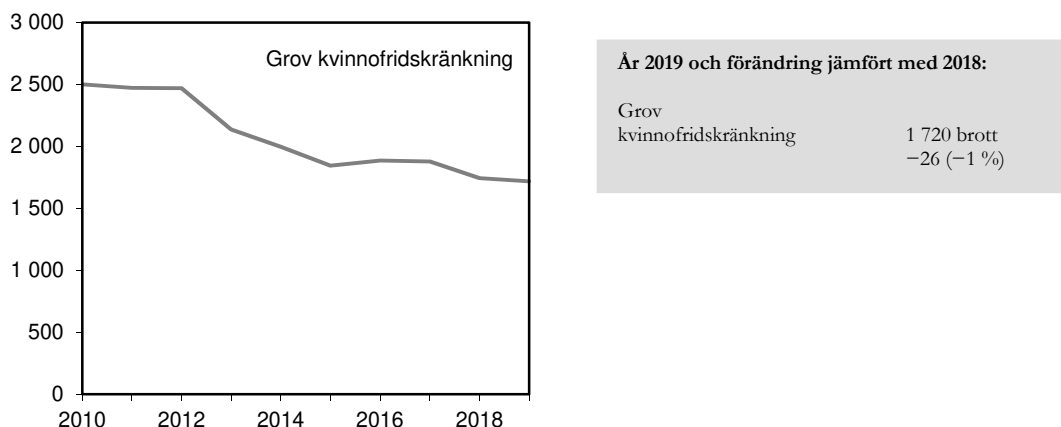

Figur 16. Antal anmälda fall av grov fridskränkning mot barn (0–17 år) månadsvis, 2017–2019.

Eftersom fridskränkingsbrotten omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper, såsom misshandel, olaga hot och hemfridsbrott, som sammantaget ingår i en upprepad kränkning, är utvecklingen av de anmälda fridskränkingsbrotten beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

Grov kvinnofridskränkning

År 2019 anmäldes 1 720 grova kvinnofridskränkingsbrott, vilket var 1 procent mindre (–26 brott) än 2018, och en minskning med 31 procent (–783 brott) jämfört med 2010.

Figur 17. Antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning totalt, åren 2010–2019.

De grova kvinnofridskränkningens utveckling påverkas av förändringar i polisens och åklagarnas hantering och registreringsrutiner vid anmälan. I början av tioårsperioden registrerades de olika gärningarna vanligtvis initialt som grov kvinnofridskränkning vid anmälan, medan man numera i högre grad registrerar de underliggande brotten istället. Denna överflyttning till de underliggande brotten har medfört en minskning av antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i statistiken mot slutet av tioårsperioden. Därmed bör viss försiktighet iaktas när statistiken tolkas.

Våldtäkt

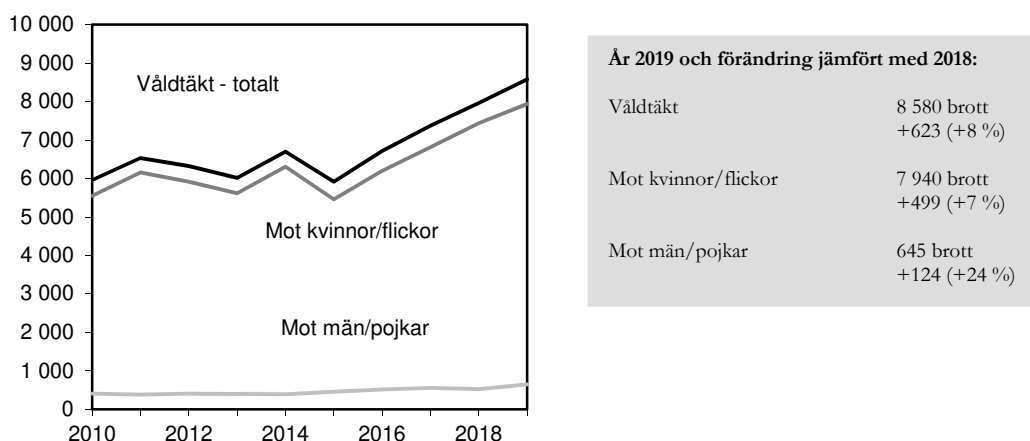
År 2019 anmäldes totalt knappt 23 200 sexualbrott, vilket var en ökning med 3 procent eller 721 brott i jämförelse med 2018. Sexualbrotten omfattar flera olika typer av gärningar. Nedan redovisas antalet anmälda våldtäkter och anmälda brott om sexuellt ofredande, vilka utgör merparten av alla anmälda sexualbrott (82 %). För uppgifter om övriga sexualbrott se tabeller på www.bra.se.

År 2019 anmäldes totalt 8 820 våldtäkter inklusive det nya brottet oaksam våldtäkt⁹. Det rörde sig om 237 anmälningar om oaksam våldtäkt, varav 227 var riktade mot kvinnor/flickor och 10 mot män/pojkar.

I den fortsatta redovisningen nedan ingår inte oaksam våldtäkt.

Mellan 2018 och 2019 ökade de anmälda våldtäkterna med 8 procent, eller 623 brott, till 8 580 brott. Av de anmälda våldtäkterna 2019 utgjordes 7 940 brott av våldtäkt mot kvinnor eller flickor, medan 645 anmälda brott avsåg våldtäkt mot män eller pojkar. Jämfört med 2018 hade de anmälda våldtäktsbrotten mot kvinnor/flickor ökat med 7 procent (+499 brott). Även de anmälda våldtäktsbrotten mot män/pojkar hade ökat, med 24 procent (+124 brott).

⁹ Den 1 juli 2018 infördes en ny paragraf (oaksam våldtäkt 1 a §) i BrB 6 kap.

Figur 18. Antalet anmälda våldtäkter totalt samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, åren 2010–2019.

Under den senaste tioårsperioden (2010–2019) har de anmälda våldtäkterna ökat med 44 procent (+2 620 brott). Anmälda våldtäkter mot kvinnor/flickor har ökat med 43 procent (+2 380 brott), medan anmälda våldtäkter mot män/pojkar har ökat med 58 procent (+237 brott). Ökningen under perioden kan delvis kopplas till förändringar i sexualbrottslagstiftningen, som inneburit att fler gärningar än tidigare bedöms som våldtäkt.¹⁰ Bland annat utvidgades våldtäktsbegreppet den 1 juli 2013 i och med att begreppet ”särskilt utsatt situation” infördes i lagstiftningen, och den 1 juli 2018 ändrades gränsen för straffbar gärning till huruvida deltagandet är frivilligt eller inte. Utöver lagstiftningen kan även förändringar i anmälningsbenägenheten påverka antalet anmälda våldtäkter.

Vid tolkning av statistiken bör man dessutom tänka på att enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Brå sammanställer årligen en lista över stora ärenden som kunnat identifieras i underlaget till statistiken som ett tolkningsstöd. För en redogörelse av identifierade stora ärenden i den preliminära statistiken över anmälda brott 2019, se avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

Av de anmälda våldtäkterna totalt 2019 var 92 procent brott mot en kvinna/flicka och 8 procent mot en man/pojke.

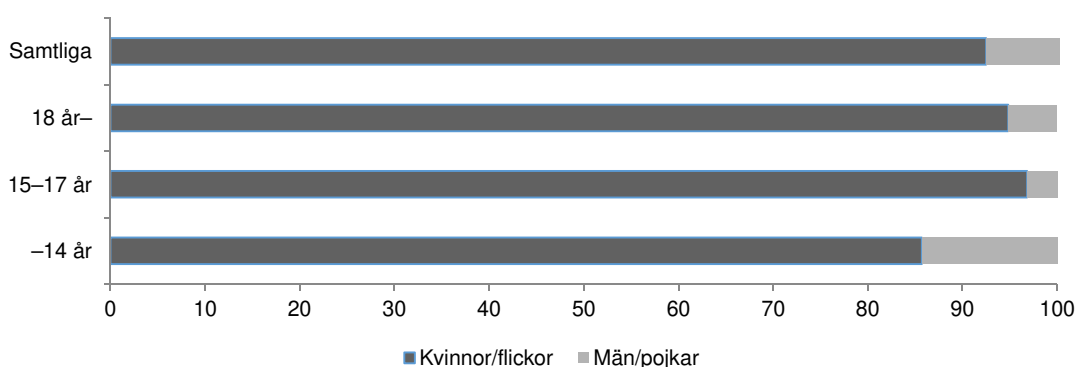
Av de anmälda våldtäkterna 2019 riktades 59 procent mot vuxna (18 år eller äldre), 13 procent mot barn i åldern 15–17 år och 28 procent mot barn under 15 år. En liknande åldersfördelning gällde för kvinnor/flickor. Av våldtäkterna mot män/pojkar riktades 40 procent mot vuxna män (18 år eller äldre), 5 procent mot pojkar i åldern 15–17 år och 54 procent mot pojkar under 15 år.

¹⁰ Den 1 april 2005 trädde en ny sexualbrottslagstiftning i kraft som bland annat innebär att vissa gärningar som tidigare rubricerats som sexuellt utnyttjande rubriceras som våldtäkt.

Tabell 6. Antal och andel anmälda våldtäkter per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2019

Ålder, år	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
- 14 år	2 440	28	2 090	26	349	54	86	14
15-17 år	1 100	13	1 070	13	35	5	97	3
18 år-	5 040	59	4 780	60	261	40	95	5
Samtliga	8 580	100	7 940	100	645	100	92	8

Könsfördelningen var likartad mellan åldersgrupperna, med undantag för våldtäkt mot barn under 15 år, där andelen brott mot män/pojkar (14 %) var större än i övriga åldersgrupper.

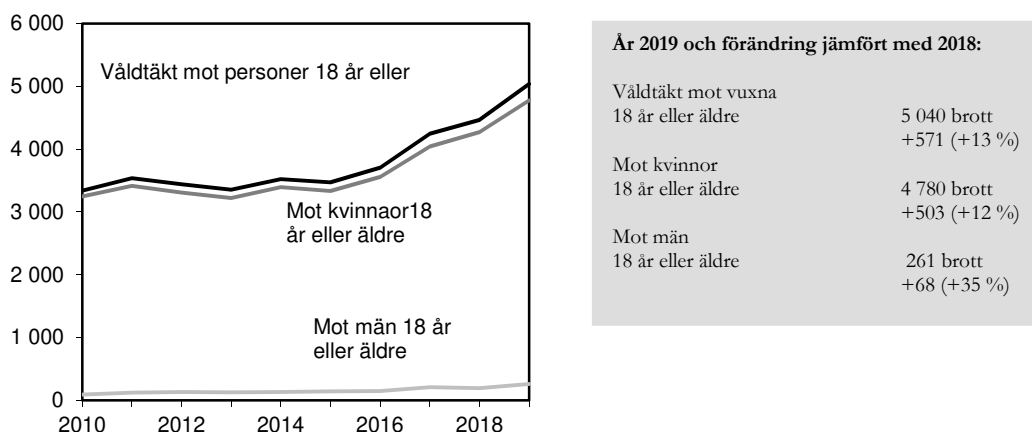

Figur 19. Anmälda brott om våldtäkt fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2019.

Våldtäkt mot vuxna (18 år eller äldre)

Av de anmälda våldtäktsbrotten 2019 utgjordes 5 040 brott av våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 503 anmälda brott (+12 %) jämfört med året innan, och även de anmälda våldtäktsbrotten mot män (18 år eller äldre) ökade, med 68 brott (+35 %).

Sedan 2010 har de anmälda våldtäktsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) ökat med 1 700 brott (+51 %). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor (18 år eller äldre) har ökat med 1 530 brott (+47 %), medan de anmälda våldtäkterna mot män (18 år eller äldre) har ökat med 167 brott (+178 %) under samma period.

Figur 20. Antalet anmälda våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, samt mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2010–2019.

Av de anmälda våldtäkterna mot vuxna (18 år eller äldre) 2019 var 95 procent brott mot en kvinna och 5 procent mot en man.

Sedan 2019 indelas våldtäktsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) efter fyra typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation, närstående genom släktskap/familjrelation, annan sorts relation eller bekantskap samt obekanta.

Av samtliga anmälda våldtäktsbrott 2019 var brottsoffret och gärningspersonen närstående genom parrelation i 32 procent, närstående genom släktskap eller familj i 6 procent och i en annan slags relation eller bekantskap i 35 procent av fallen. Resterande 27 procent av de anmälda våldtäkterna hade begåtts av en obekant gärningsperson.

Relationsmönstret skiljer sig dock åt mellan könen. Andelen våldtäkter av närstående genom parrelation var dubbelt så stor vid anmälda våldtäkter mot kvinnor (33 %) som vid våldtäkter mot män (15 %). Vid anmälda våldtäkter mot män var det istället vanligare med en annan slags relation eller bekantskap (46 %), denna relation gällde för 34 procent av våldtäkterna mot kvinnor. För övriga relationstyper (obekant gärningsperson respektive närstående genom släktskap eller familj) var skillnaderna mellan könen mindre. Eftersom redovisningen infördes 2019 är det ännu inte möjligt att följa utvecklingen över tid. Se även avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

Tabell 7. Antal och andel anmälda våldtäkter per åldersgrupp dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2019.

	Våldtäkt mot vuxen (18 år eller äldre)		Våldtäkt mot kvinna (18 år eller äldre)		Våldtäkt mot man (18 år eller äldre)	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Närstående genom parrelation	1 610	32	1 570	33	38	15
Närstående genom släktskap/familj	326	6	313	7	13	5
Annan sorts relation eller bekantskap	1 740	35	1 620	34	120	46
Obekant med offret	1 360	27	1 270	27	90	34
Totalt	5 040	100	4 780	100	261	100

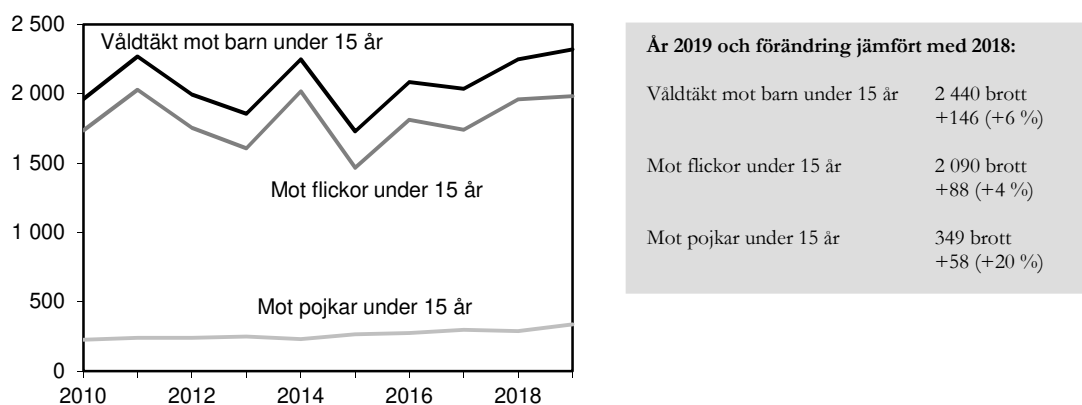
Våldtäkt mot barn (0–17 år)

Av de anmälda våldtäktsbrotten 2019 var det 41 procent (3 540 brott) som bestod av våldtäkter mot barn (0–17 år), vilket var en ökning med 1 procent (+52 brott) jämfört med 2018, och en ökning med 35 procent (+923 brott) sedan 2010. Av de anmälda våldtäkterna mot barn (0–17 år) 2019 var 91 procent brott mot en flicka och 9 procent mot en pojke. Nedan redovisas våldtäkt mot barn i två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Våldtäkt mot barn under 15 år

Av de anmälda våldtäkterna mot barn var 2 440 brott mot barn under 15 år, vilket innebär en ökning med 146 brott, eller 6 procent, jämfört med 2018. De anmälda våldtäktsbrotten mot flickor under 15 år ökade med 88 brott (+4 %), medan de anmälda våldtäktsbrotten mot pojkar under 15 år ökade med 58 brott (+20 %).

Sedan 2010 har de anmälda våldtäktsbrotten mot barn under 15 år ökat med 34 procent (+615 brott). De anmälda våldtäkterna mot flickor under 15 år ökade med 555 brott (+36 %) mellan 2010 och 2019, medan våldtäkterna mot pojkar under 15 år ökade med 60 anmälda brott (+21 %).

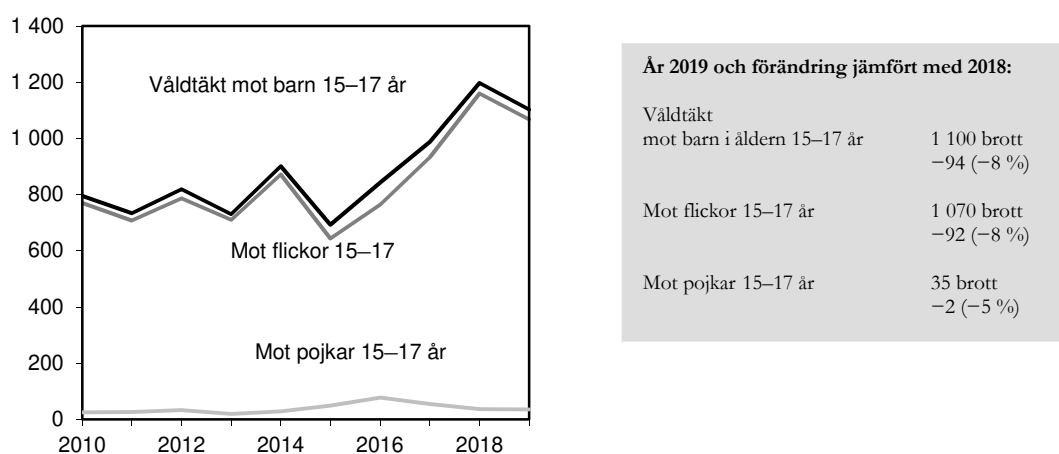
Figur 21. Antalet anmälda våldtäkter mot barn under 15 år totalt, samt mot flickor under 15 år respektive mot pojkar under 15 år, åren 2010–2019.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn under 15 år var 86 procent brott mot flickor och 14 procent mot pojkar 2019.

Våldtäkt mot barn i åldern 15–17 år

Antalet anmälda brott mot barn i åldern 15–17 år minskade med 94 anmälda brott (–8 %) jämfört med 2018. De anmälda våldtäkterna mot flickor i åldern 15–17 år minskade med 92 brott (–8 %), medan de anmälda våldtäkterna mot pojkar i åldern 15–17 minskade med 2 brott (–5 %).

Sedan 2010 har de anmälda våldtäktsbrotten mot barn i åldern 15–17 år totalt sett ökat med 39 procent (+308 brott). Ökningen utgörs främst av våldtäkter mot flickor i åldern 15–17 år, som ökat med 298 brott (+39 %). Antalet anmälda våldtäkter mot pojkar i åldern 15–17 år ökade med 10 anmälda brott (+40 %) under perioden.

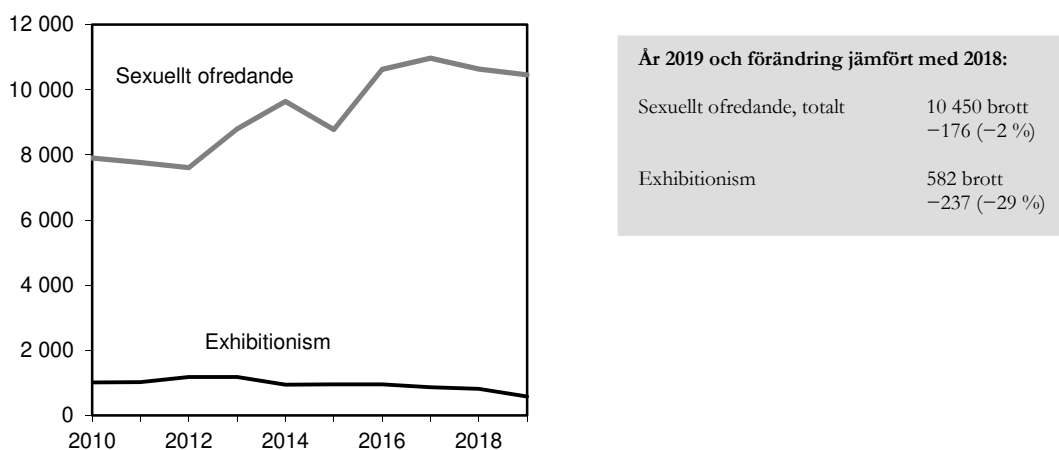

Figur 22. Antalet anmälda våldtäkter mot barn i åldern 15–17 år totalt, samt mot flickor i åldern 15–17 år respektive mot pojkar i åldern 15–17 år, åren 2010–2019.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn i åldern 15–17 år var 97 procent brott mot flickor och 3 procent mot pojkar 2019.

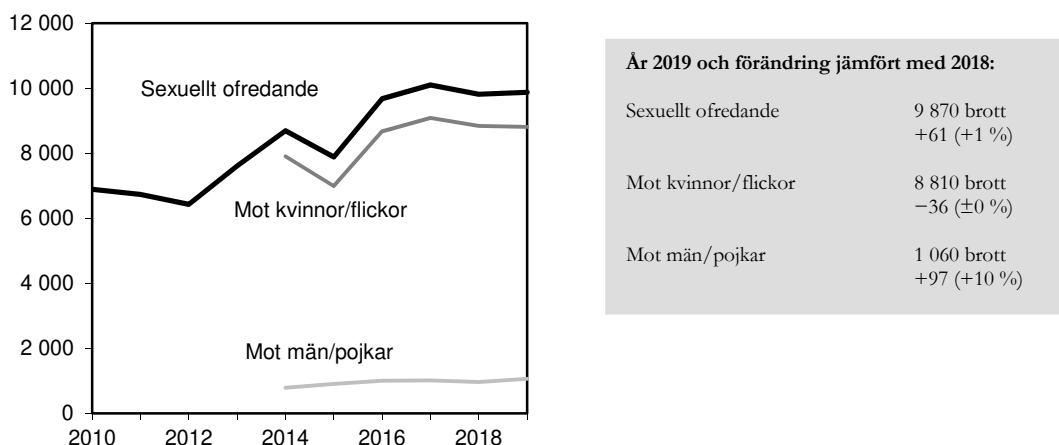
Sexuellt ofredande

Totalt anmäldes 10 500 fall av sexuellt ofredande 2019, vilket jämfört med 2018 innebar en minskning med 2 procent (–176 brott), men jämfört med 2010 innebar en ökning med 32 procent (+2 550 brott). Av de anmälda brotten 2019 rörde 582 brott (6 %) exhibitionism (blottning).

Figur 23. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande totalt samt exhibitionism, åren 2010–2019.

Från och med 2014 redovisas sexuellt ofredande (exklusive exhibitionism) uppdelat på kön och ålder. Under 2019 anmäldes 8 810 fall av sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor, vilket var oförändrat (−36 brott). Antalet anmälda fall av sexuella ofredanden mot män/pojkar ökade med 97 brott (+10 %) till 1 060 anmälda brott. Sedan 2014 hade antalet sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor ökat med 902 brott (+11 %) och antalet anmälda sexuella ofredanden mot män/pojkar hade ökat med 274 brott (+35 %).

Figur 24. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) totalt åren 2010–2019 samt mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar åren 2014–2019.

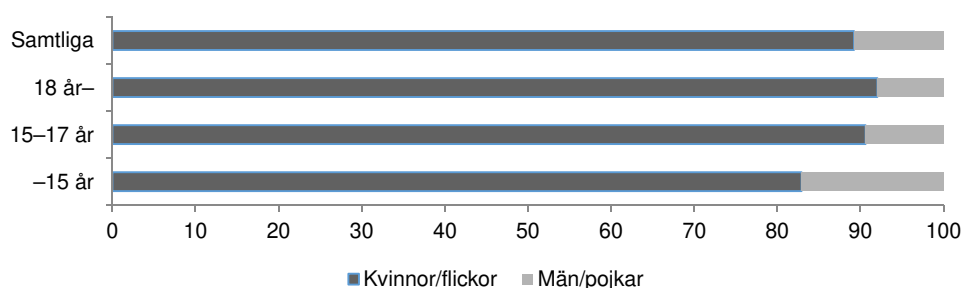
Majoriteten (89 %) av de anmälda fallen av sexuellt ofredande var brott mot kvinnor/flickor, och 11 procent av dem var brott mot män/pojkar.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2019 var 59 procent riktade mot vuxna (18 år eller äldre) och 12 procent mot barn i åldern 15–17 år. Liknande åldersmönster gällde för kvinnor/flickor. För män/pojkar var det en större andel brott mot pojkar under 15 år och en mindre andel brott mot vuxna män (18 år eller äldre), jämfört med motsvarande andelar för totalen och för kvinnor/flickor.

Tabell 8. Antal och andel anmälda brott om sexuella ofredanden per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, 2019. *Exklusive exhibitionism.

Ålder, år	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
-14 år	2 850	29	2 360	27	487	46	83	17
15-17 år	1 230	12	1 110	13	115	11	91	9
18 år-	5 800	59	5 340	61	462	43	92	8
Samtliga*	9 870	100	8 810	100	1 060	100	89	11

Könsfördelningen var likartad mellan åldersgrupperna, med undantag för brott mot barn under 15 år, där andelen brott mot män/pojkar var större än i övriga åldersgrupper.

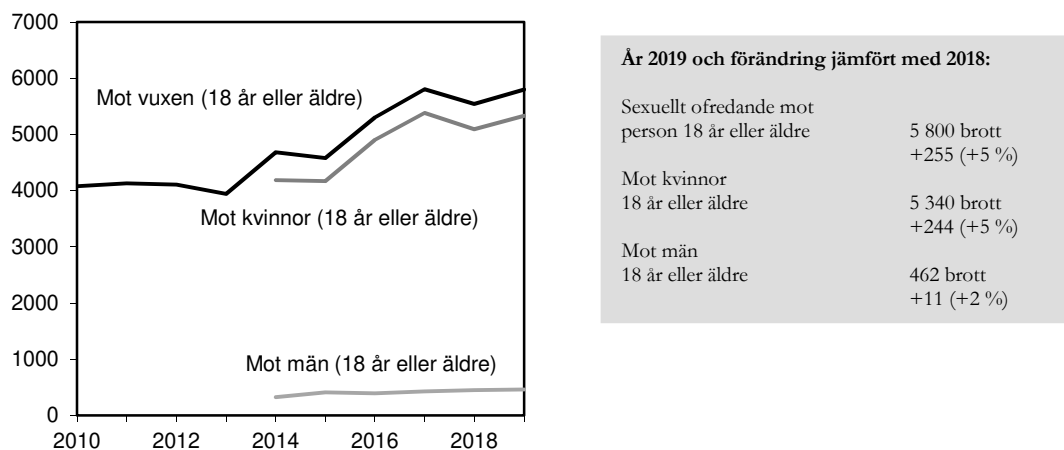

Figur 25. Anmälda brott om sexuellt ofredande fördelat på brottsoffrets ålder och könstillhörighet, 2019.

Mot vuxna (18 år eller äldre)

Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot vuxna (18 år eller äldre) ökade från 2018 till 2019 med 5 procent till 5 800 anmälda brott. De anmälda fallen av sexuellt ofredande mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 244 anmälda brott (+5 %) till 5 340 brott. Motsvarande antal brott mot män (18 år eller äldre) ökade med 11 brott (+2 %).

Sedan 2010 har antalet anmälda sexuella ofredanden mot vuxna (18 år eller äldre) ökat med 42 procent (+1 720 brott). Sedan 2014 hade motsvarande antal brott mot kvinnor (18 år eller äldre) ökat med 27 procent (+1 150 brott). Och motsvarande antal brott mot män (18 år eller äldre) hade ökat med 41 procent (+135 brott).

Figur 26. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot vuxna (18 år eller äldre), totalt åren 2010–2019, samt mot kvinnor (18 år eller äldre) respektive mot män (18 år eller äldre), åren 2014–2019.

Majoriteten (92 %) av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot vuxna (18 år eller äldre) 2019 utgjordes av brott mot kvinnor, medan 8 procent av de anmälda brotten var riktade mot män.

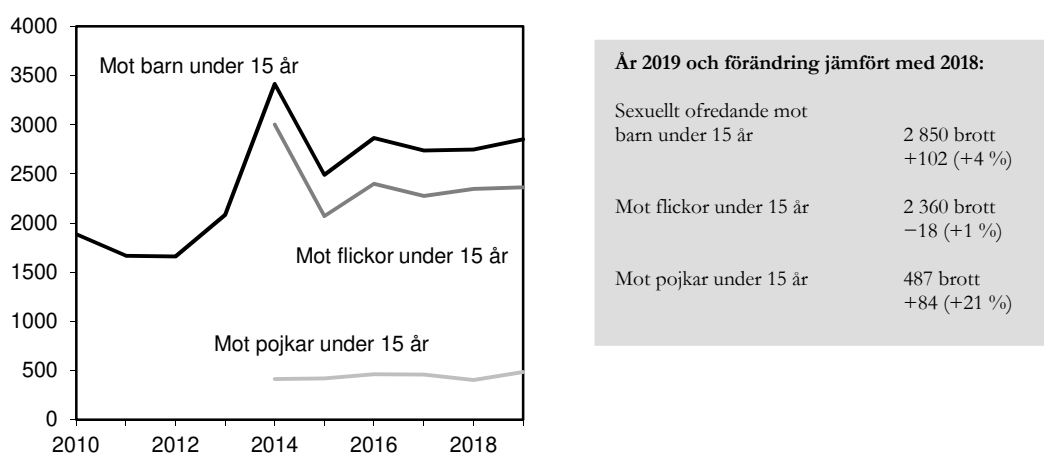
Sexuellt ofredande mot barn (0–17 år)

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2019 var 41 procent, 4 080 brott, riktade mot barn (0–17 år), vilket var en minskning med 5 procent (–194 brott) jämfört med 2018, men en ökning med 48 procent (+1 310 brott) jämfört med 2010. Nedan redovisas sexuellt ofredande mot barn efter två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Sexuellt ofredande mot barn under 15 år

Totalt 2 850 anmälda ofredanden 2019 avsåg brott mot barn under 15 år, varav 2 360 gällde brott mot flickor och 487 var brott mot pojkar. Jämfört med 2018 var detta en ökning med 18 brott (+1 %) respektive 84 brott (+21 %).

Sedan 2010 hade det totala antalet anmälda sexuella ofredanden mot barn under 15 år ökat med 51 procent (966 brott). Sedan 2014 hade antalet anmälda brott mot flickor under 15 år ökat med 292 brott (+10 %), och antalet anmälda brott mot pojkar under 15 år ökat med 67 brott (+16 %).

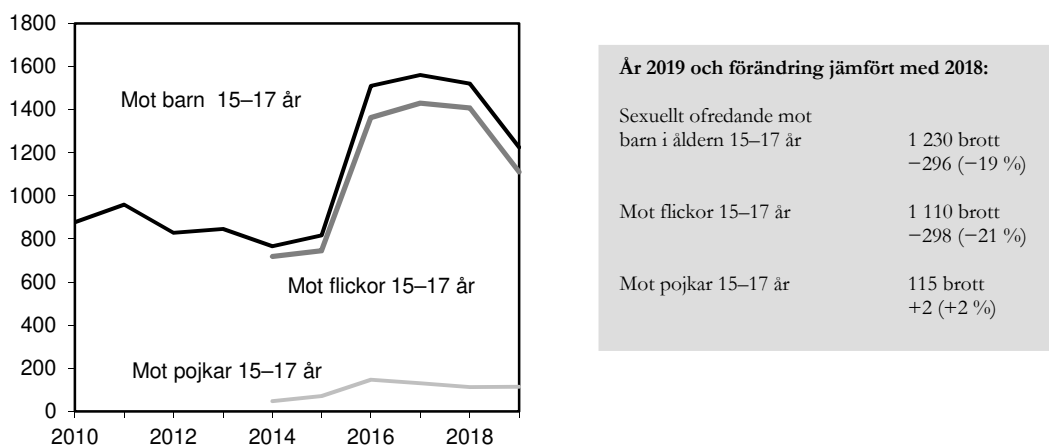
Figur 27. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn under 15 år totalt åren 2010–2019, samt mot flickor under 15 år respektive mot pojkar under 15 år, åren 2014–2019.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn under 15 år var 83 procent brott mot flickor och 17 procent mot pojkar.

Sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år

Under 2019 anmäldes 1 230 fall av sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år, vilket var 296 färre än år 2018. Av dessa anmälda brott var 1 110 brott mot flickor i åldern 15–17 år och 115 brott mot pojkar i åldern 15–17 år. Jämfört med 2018 hade antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot flickor minskat med 21 procent (–298 brott), och mot pojkar hade de ökat med 2 procent (+2 brott).

Sedan 2010 hade antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år ökat med 348 brott (+40 %). Sedan 2014 hade antalet anmälda brott mot flickor i åldern 15–17 år ökat med 392 brott (+55 %) och antalet anmälda brott mot pojkar i åldern 15–17 år hade ökat med 67 brott (+140 %). År 2016 fördubblades nästan antalet anmälda fall av sexuellt ofredande mot flickor i åldern 15–17 år jämfört med 2015, och även brotten mot pojkar i åldern 15–17 år mer än fördubblades 2016, men från en lägre nivå (från 71 till 147 brott). Det året var det stor medial uppmärksamhet kring sexuella ofredanden på allmän plats, inklusive festivaler som ofta sker under sommaren. I statistiken var ökningen koncentrerad till sommarmånaderna juli–augusti. Den förhöjda nivån av antal anmälda fall av sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år har därefter minskat från 2018.

Figur 28. Antalet anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn i åldern 15–17 år totalt, åren 2010–2019, samt mot flickor i åldern 15–17 år respektive mot pojkar i åldern 15–17 åren 2014–2019.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år var 91 procent brott mot flickor och 9 procent brott mot pojkar.

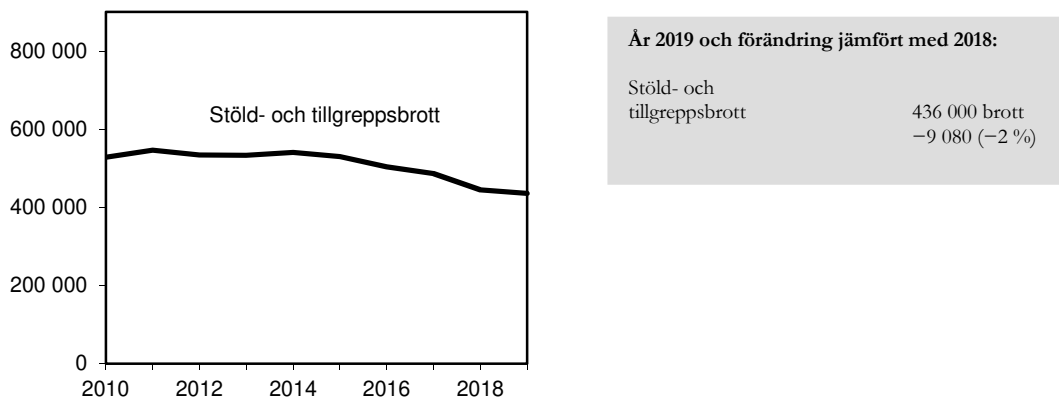
Stöld- och tillgreppsbrott¹¹

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Av dessa var de antalsmässigt största brottstyperna stöld ur och från motordrivet fordon samt cykelstöld (som tillsammans utgjorde 26 procent). I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin stöld- och tillgreppsbrott som helhet samt för två av de grävsta brottstyperna inom kategorin: bostadsinbrott samt rån.

Under 2019 minskade de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten med 9 080 brott (–2 %) jämfört med 2018, till 436 000 brott. I stort sett alla typer av anmälda stöldbrott minskade, men de två brottstyper inom kategorin som minskade mest var fickstöld, som minskade med 2 930 brott (–8 %), och inbrottsstöld i bostad, fritidshus med mera, som minskade med 2 360 brott (–6 %).

De anmälda stöldbrotten har minskat kontinuerligt sedan 2010, med undantag för mindre uppgångar 2011 och 2014. År 2019 anmäldes 17 procent färre brott än 2010.

¹¹ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

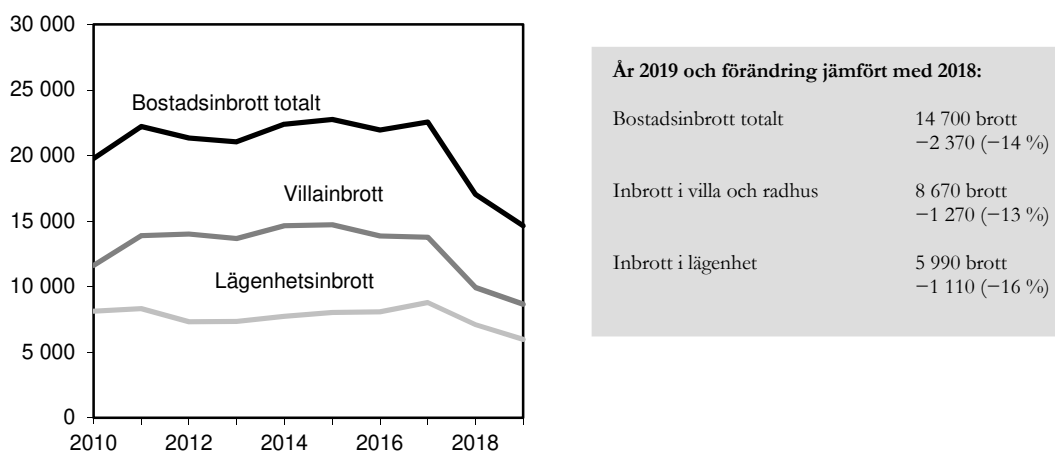

Figur 29. Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott, åren 2010–2019.

Bostadsinbrott

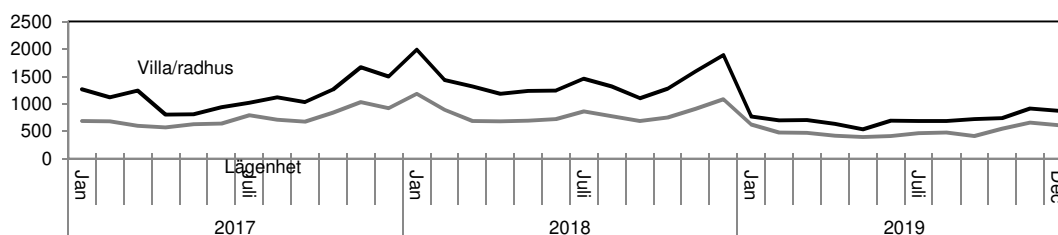
År 2019 anmäldes totalt 75 300 inbrottsstölder, vilket var en minskning med 3 procent jämfört med 2018, medan bostadsinbrotten minskade med 14 procent, eller 2 370 anmälda brott. Inbrotten i villor och i radhus minskade med 13 procent (till 8 670 brott) och inbrotten i lägenheter minskade med 16 procent (till 5 990 brott).

Under den senaste tioårsperioden (2010–2019) har det totala antalet anmälda bostadsinbrott minskat med 26 procent. Antalet anmälda villainbrott har varierat, men har sammantaget minskat med 25 procent, medan antalet anmälda lägenhetsinbrott har haft en jämnare utveckling, och minskat med 26 procent sedan 2010.

Figur 30. Antal anmälda bostadsinbrott, åren 2010–2019.

De anmälda villainbrotten har under de senaste tio åren haft en säsongsbetonad prägel. Fram till 2018 har november varit den månad då flest villainbrott anmäls, tätt följt av oktober och december. Denna säsongsvariation är inte lika tydlig för de anmälda lägenhetsinbrotten, som uppvisar mindre variationer under året. Under 2019 har denna säsongsvariation avtagit och de anmälda inbrotten visar mindre variationer under året.

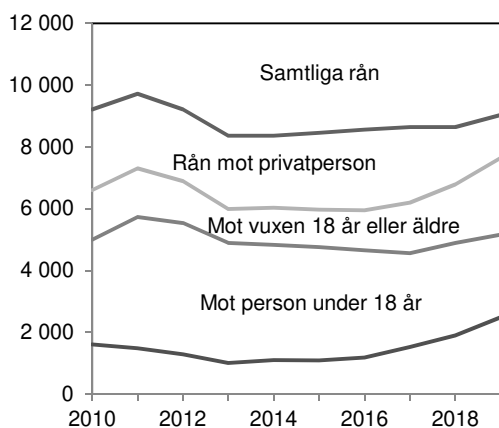
Figur 31. Antal anmälda bostadsinbrott fördelade på villa/radhus och lägenhet månadsvis, 2017–2019

Rån

Under 2019 anmäldes 9 040 rån, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med 2018. Den vanligaste typen av rån, personrån (mot privatpersoner), ökade med 862 anmälda brott (+13 %) till 7 650 anmälda brott. De flesta personrånen (5 160 brott, eller 67 %) var riktade mot vuxna (18 år eller äldre), vilket innebar en ökning med 5 procent jämfört med 2018. Resterande personrån (2 490 brott, eller 33 %) var riktade mot barn (under 18 år), vilket var 31 procent fler anmälda brott än året innan.

Av de anmälda personrånen begicks 656 brott (9 %) med skjutvapen, vilket var en ökning med 26 brott (+4 %) jämfört med året innan. Av de anmälda rånen mot vuxna (18 år eller äldre) begicks 10 procent (541 brott) med skjutvapen, en ökning med 28 brott (+5 %). Av de anmälda rånen mot barn (under 18 år) begicks 5 procent (115 brott) med skjutvapen, en ökning med 2 brott (+2 %).

Sedan 2010 har de anmälda personrånen först ökat fram till 2012, för att sedan minska 2013, och därefter ligga på en relativt jämn nivå fram till 2016. Sedan 2017 har personrånen återigen ökat något.

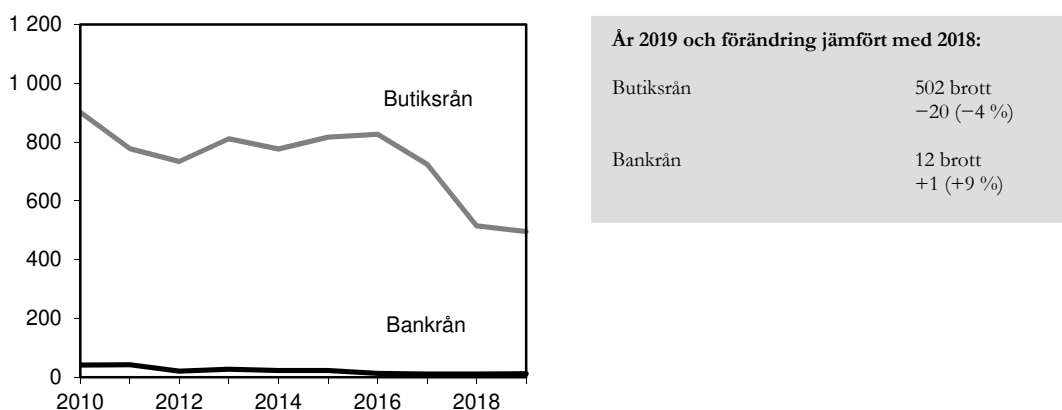
År 2019 och förändring jämfört med 2018:

Samtliga rån	9 040 brott +389 (+4 %)
Personrån	7 650 brott +862 (+13 %)

Figur 32. Antal anmälda rån (totalt) och personrån, åren 2010–2019.

Andra typer av anmälda rån är betydligt färre till antalet, men ofta grövre, bland annat eftersom det relativt sett är vanligare att gärningspersonerna använder skjutvapen. Bland de andra typerna av rån återfinns bland annat butiksrån, med 495 anmälda brott 2019, vilket var en minskning med 20 brott sedan 2018, och bankrån, med 12 anmälda brott 2019, vilket var 1 fler anmält brott än 2018. De

anmälda bankrånen är en liten brottstyp, som minskat i antal under den senaste tioårsperioden. Taxirånen ökade med 86 procent (+19 brott) till 41 anmälda brott.

Figur 33. Antal anmälda butiksrån och bankrån, åren 2010–2019.

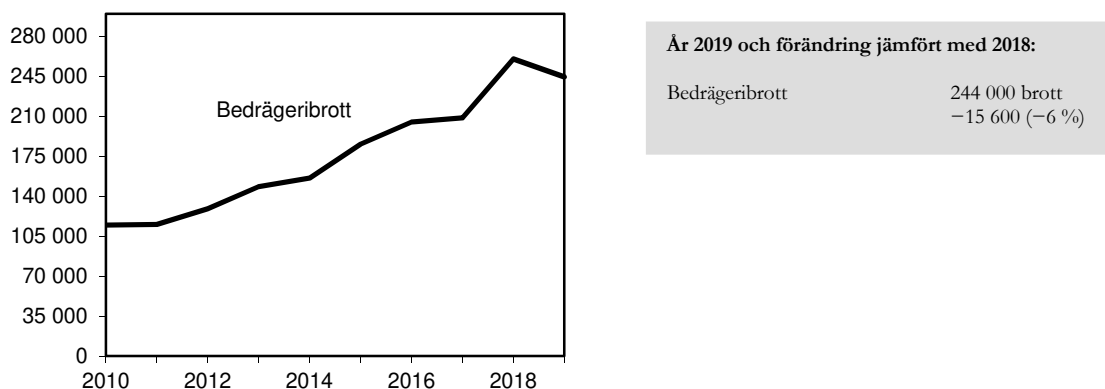
Bedrägeribrott

Med bedrägeribrott avses brott som regleras i 9 kap. brottsbalken. Av samtliga anmälda bedrägeribrott är de antalsmässigt största brottstyperna kortbedrägerier och identitetsbedrägerier (69 procent). I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin bedrägeribrott.

Under 2019 anmäldes 245 000 bedrägeribrott¹², vilket var en minskning med 15 600 brott (-6 %) jämfört med 2018. Från och med 2019 har brottskoderna för bedrägeribrotten reviderats, i syfte att öka statistikens relevans och tillgodose behov hos de myndigheter som använder brottskoderna. Det innebär att bedrägeribrotten har indelats i nya brottstyper, vilket gör att jämförelser med tidigare år inte kan göras på brottstypsnivå. Jämförelser kan dock göras på övergripande nivå. De bedrägeribrottstyper som hade flest anmälda brott 2019 var kortbedrägerier (129 000 brott), identitetsbedrägerier (27 300 brott) och annonsbedrägerier (16 300 brott).

Under den senaste tioårsperioden har de anmälda bedrägeribrottens utveckling varit stadigt uppåtgående totalt sett, en ökning med 113 procent.

¹² Exklusive bidragsbrott.

Figur 34. Antal anmälda bedrägeribrott, åren 2010–2019.

Bedrägeribrottens utveckling beror bland annat på en ökad internetanvändning i samhället, och den tekniska utvecklingen bidrar till att nya metoder och möjligheter att begå bedrägeribrott utvecklas. Anmälningens benägenheten varierar mellan olika typer av bedrägerier, bland annat beroende på omständigheterna kring brottet samt myndigheters och privata aktörers förmåga att upptäcka de brott som riktas mot dem. Bedrägeri är ett typiskt seriebrott, där en enda gärningsperson kan bedra många personer under en kort tidsperiod, vilket kan ge upphov till tusentals anmälda brott. Enstaka händelser kan därför få stort genomslag för enskilda bedrägerityper i statistiken, som därmed kan uppvisa stora variationer från ett år till ett annat.

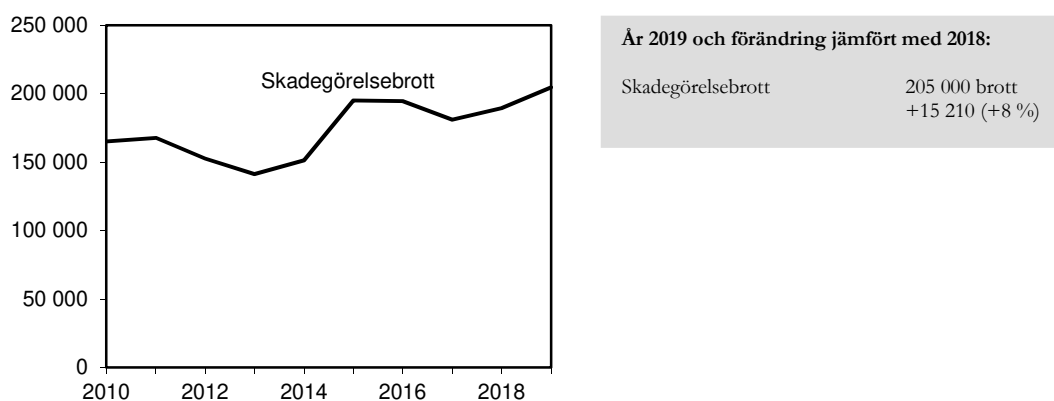
Skadegörelsebrott

Med skadegörelsebrott avses brott som regleras i 12 kap. brottsbalken. Av samtliga anmälda skadegörelsebrott är den antalsmässigt största brottstypen klotter (mot kollektivtrafiken respektive övrigt klotter) som utgjorde 45 procent av de anmälda skadegörelsebrotten 2019. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin skadegörelsebrott.

År 2019 anmäldes 205 000 skadegörelsebrott, vilket innebar en ökning med 8 procent jämfört med året innan. Några typer av skadegörelsebrott minskade, men de brottstyper som ökade mest var annan skadegörelse (ej klotter) som ökade med 8 000 (+15 %) anmälda brott och övrigt klotter som ökade med 5 730 (+12 %) anmälda brott.

Jämfört med 2010 har antalet anmälda brott ökat med 24 procent, men de anmälda skadegörelsebrotten utveckling har varierat över den senaste tioårsperioden.

Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott. Ett exempel är att stora mängder anmälda skadegörelsebrott samlas och anmäls/registreras vid ett och samma tillfälle, vilket innebär att brotten i dessa fall kan härröra från tidigare år.

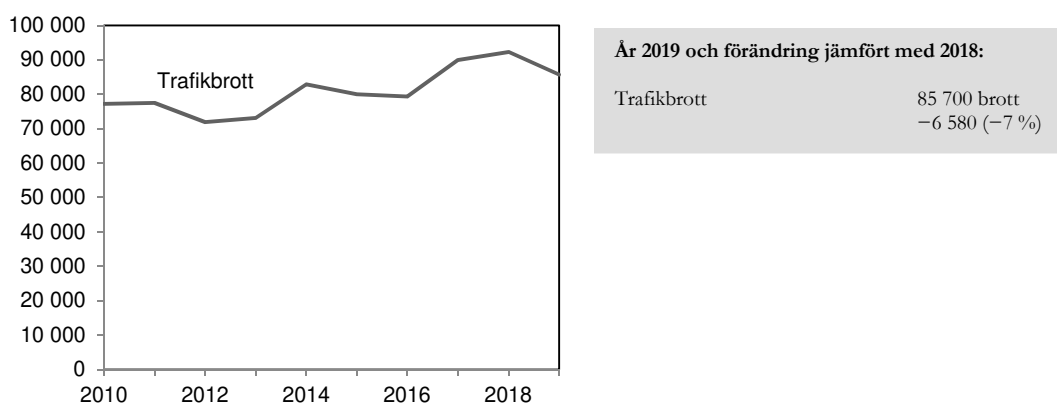

Figur 35. Antal anmälda skadegörelsebrott, åren 2010–2019.

Trafikbrott

Med trafikbrott avses här brott som regleras i trafikbrottslagen (1951:649). Av samtliga anmälda trafikbrott är de antalsmässigt största brottstyperna olovlig körning och rattfylleribrott, som tillsammans utgjorde 67 procent av de anmälda trafikbrotten 2019. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin trafikbrott samt för brottstypen rattfylleribrott.

År 2019 anmäldes 85 700 trafikbrott, vilket var en minskning med 6 580 (–7 %) brott jämfört med 2018. Trafikbrott tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripande verksamhet.

Figur 36. Antal anmälda trafikbrott, åren 2010–2019.

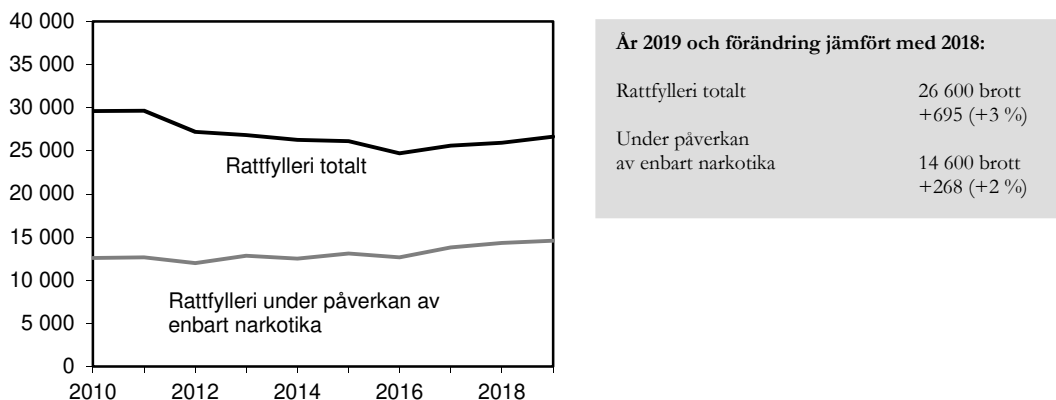
Rattfylleribrott

År 2019 anmäldes totalt 26 600 rattfylleribrott, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2018. Rattfylleri under påverkan av enbart narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 2 procent till 14 600 anmälda brott.

Med undantag för de senaste årens uppgång har trenden för det totala antalet anmälda rattfylleribrott sedan 2010 varit nedåtgående (en minskning med 10 procent). Utvecklingen för det totala antalet anmälda fall av drograttfylleri har

däremot varit kontinuerligt uppåtgående (en ökning med 16 procent) under samma period.

Antalet anmälda rattfylleribrott är i huvudsak ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

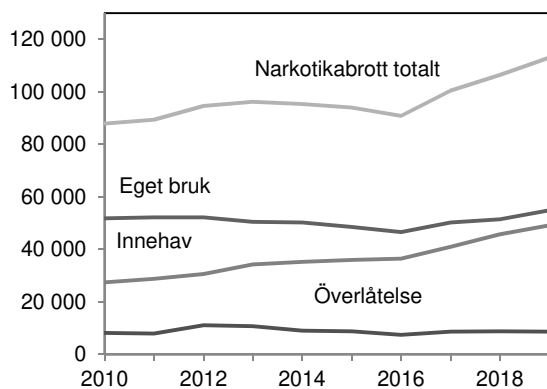
Figur 37. Antal anmälda rattfylleribrott, åren 2010–2019.

Narkotikabrott

Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (1951:649). Av samtliga anmälda narkotikabrott är den antalsmässigt största brottstypen narkotikabruk, som utgjorde 48 procent av de anmälda narkotikabrotten 2019. I detta avsnitt beskrivs nivå och utveckling för kategorin narkotikabrott.

År 2019 anmäldes närmare 113 000 brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), vilket innebar en ökning med 6 procent jämfört med 2018. Merparten av de anmälda narkotikabrotten 2019 utgjordes av eget bruk (49 %) och innehav (43 %), och dessa brottstyper hade också ökat, med 7 procent vardera, jämfört med 2018. Brott om överlåtelse med mera utgjorde 8 procent av narkotikabrotten och minskade med 198 brott (-2 %) jämfört med året innan. Brott om narkotikaframställning utgjordes av mindre än 0,5 procent (458 brott) av de anmälda narkotikabrotten och ökade med 11 brott jämfört med 2018.

Den senaste tioårsperioden har de anmälda narkotikabrotten ökat med 29 procent. Fram till 2013 ökade de stadigt för att därefter minska fram till 2016 och sedan återigen öka fram till 2019. Ökningen ses främst för innehav, som har ökat med 79 procent under samma period. I likhet med rattfylleribrotten hör narkotikabrotten till de brottstyper där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

År 2019 och förändring jämfört med 2018:

Narkotikabrott	113 000 brott +6 550 (+6 %)
----------------	--------------------------------

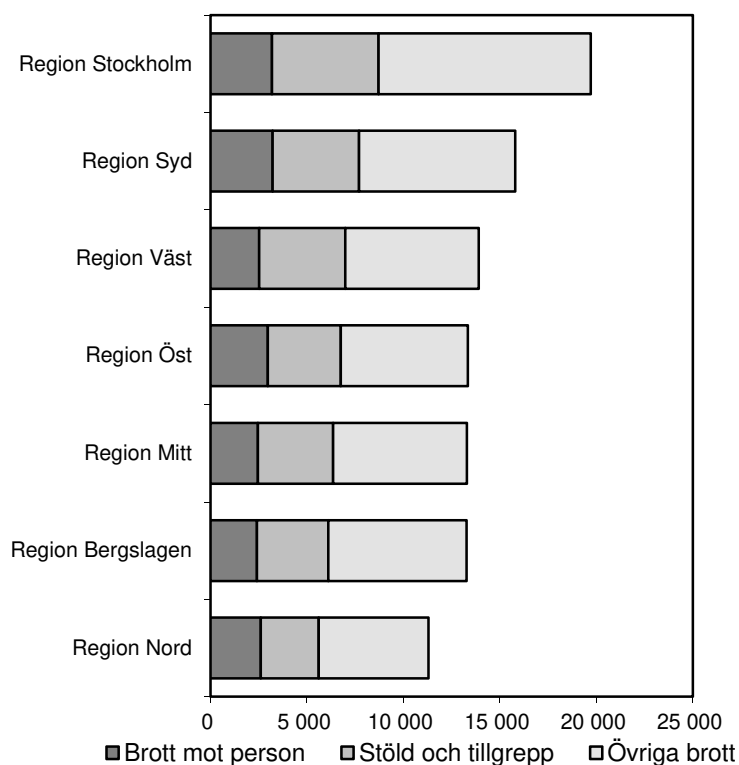
Figur 38. Antal anmälda narkotikabrott, åren 2010–2019.

Regionala resultat¹³

Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju polisregioner, i stället för som tidigare 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över anmälda brott från och med 2015 utgår från de nya polisregionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

I relation till folkmängden anmäls flest brott i region Stockholm. Under 2019 anmäldes där 19 700 brott per 100 000 invånare, medan motsvarande siffra i regionerna Väst och Syd var cirka 13 700 respektive 15 200 brott, och i regionerna Mitt, Bergslagen och Öst anmäldes mellan 13 000 och 13 400 brott per region. Lägst antal brott anmäldes i region Nord, där 11 400 brott anmäldes per 100 000 invånare.

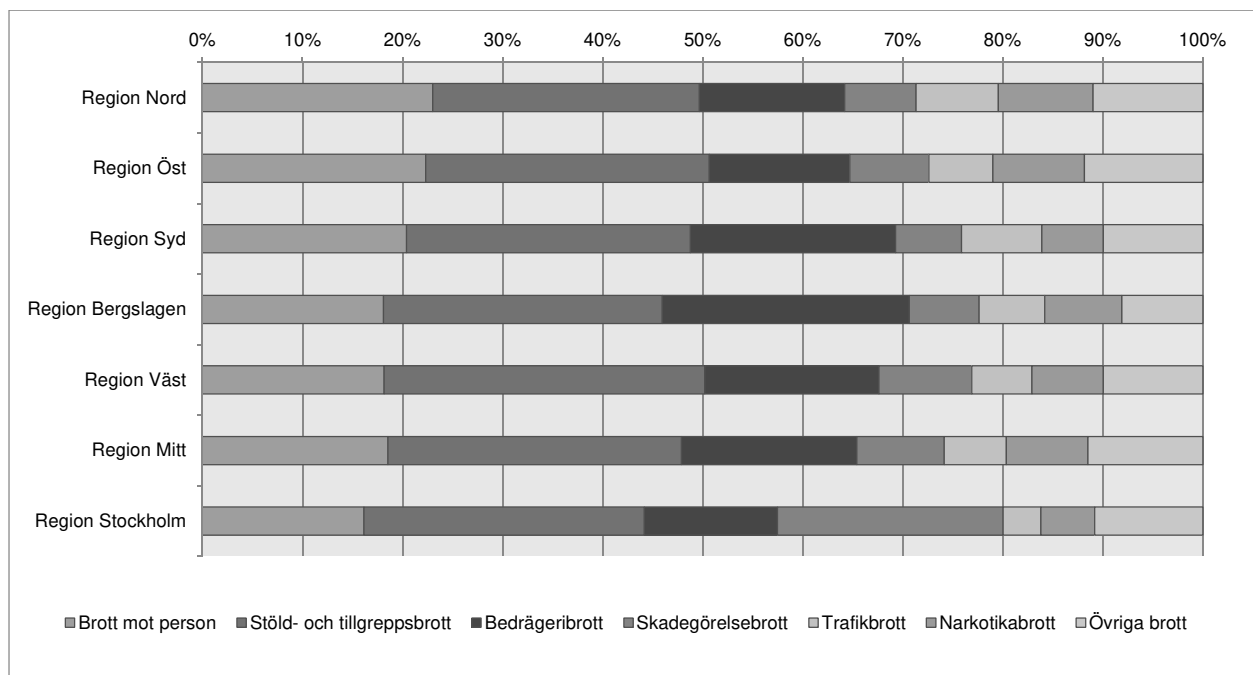
¹³ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så exempelvis 12,2 procent blir 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Figur 39. Antal anmälda brott per 100 000 invånare, per region, år 2019.

I de flesta regioner utgjorde brott mot person mellan 19 och 22 procent av de anmälda brotten 2019, medan de i region Stockholm utgjorde 16 procent. I region Stockholm utgjorde i stället skadegörelsebrott en markant större andel (25 %) av samtliga anmälda brott än i de övriga regionerna. I övriga regioner var andelen skadegörelsebrott både lägre (7–10 %) och av en delvis annan karaktär.¹⁴

¹⁴ Skadegörelsebrotten i region Stockholm består till största del av klotter mot kollektivtrafiken, övrigt klotter och skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter). I övriga regioner domineras de anmälda skadegörelsebrotten av skadegörelse på motorfordon (ej genom brand) och annan skadegörelse (ej klotter).

Figur 40. Brottskategoriernas andel av totalt antal anmälda brott i respektive region 2019.

I storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg anmäls ett stort antal brott per 100 000 invånare. En förklaring till det är den höga genomströmningen av människor som inte är bofasta i kommunen. Även i storstädernas stadskärnor, som stadsdelen Norrmalm i Stockholm och Centrum i Göteborg respektive Malmö, anmäls ett stort antal brott per 100 000 invånare, av samma skäl. Även andra kommuner med hög genomströmning av människor som inte är bofasta där kan uppvisa ett stort antal anmälda brott per 100 000 invånare.

Några nya redovisningar 2019

Från och med 2019 särredovisas ett antal nya brottstyper i statistiken. För detaljerad information om statistiken över antal anmälda brott, se grundtabellerna på www.bra.se/statistik.

- Ny lagstiftning har tillkommit i 4 kap. BrB, *människoexploatering inkl. grovt (1 b §) för tvångsarbete eller arbete under orimliga villkor och tiggeri*, och särredovisas sedan 1 januari 2019 i statistiken. Brottsstypen har delats upp på ålder. Totalt har 23 brott om människoexploatering för tvångsarbete och 3 brott om människoexploatering för tiggeri anmälts under 2019.
- Ny lagstiftning har tillkommit i 6 kap. BrB, *oaktsam våldtäkt (1 a §)*, och särredovisas sedan 1 januari 2019 i statistiken. Brottsstypen har delats upp på kön, ålder och relation. Totalt har 229 brott anmälts under 2019.

- Ny lagstiftning har tillkommit i 6 kap. BrB, *sexuellt övergrepp inkl. grovt* (2 §). Den brottstypen särredovisas sedan 1 januari 2019 i statistiken och har delats upp på kön och ålder. Totalt har 189 brott anmälts under 2019.
- Ny lagstiftning har tillkommit i 6 kap. BrB, *oaktsamt sexuellt övergrepp* (3 §). Den brottstypen särredovisas sedan 1 januari 2019 i statistiken och har delats upp på kön och ålder. Totalt har 9 brott anmälts under 2019.
- Från och med den 1 januari 2019 har majoriteten av brottstyperna under brott mot person delats upp på fyra relationstyper: *är eller har varit närstående genom parrelation, är eller har varit närstående genom släktskap/familj, är eller har varit bekanta genom annan slags relation, samt obekant*. För detaljerade resultat, se grundtabellerna på www.bra.se/statistik.
- Bedrägeribrotten (9 kap. BrB 1–3 a §) har reviderats och fått nya indelningar på brottstypsnivå. Revideringen har gjorts i syfte att tillgodose brottskodanvändarnas behov av relevanta brottskoder samt att förbättra kvaliteten i statistiken över bedrägeribrottsligheten. De nya brottstypindelningarna är *bedrägeri genom social manipulation* som i sin tur är indelad i brottstyperna *romansbedrägeri, investeringsbedrägeri, befogenhetsbedrägeri* samt *av annan typ*. Vidare delas bedrägeribrotten in i *identitetsbedrägeri, fakturabedrägeri, kortbedrägeri, annonsbedrägeri, försäkringsbedrägeri, snyltningsbrott, grovt fodringsbedrägeri* samt *övrigt bedrägeri*. För detaljerade resultat, se grundtabellerna på www.bra.se/statistik.
- Ny lagstiftning infördes under 2018 i 29 kap. 2 c § Miljöbalk (1998:808), *otillåten hantering av en invasiv främmande art*. Den brottstypen särredovisas sedan 1 januari 2019 i statistiken. Inga brott har anmälts under 2019.
- Brotts mot spellagen (2018:1138) 19 kap. 1–5 § redovisas sedan den 1 januari i statistiken och har delats in i tre brottstyper, *olovlig spelverksamhet inkl. grovt* (1, 3 §), *främjande av olovligt spel inkl. grovt* (2, 3 §) samt *spelfusk inkl. grovt* (4, 5 §). Under 2019 anmäldes 6, 1 respektive 7 sådana brott.
- Överträdelse av kontaktförbud, enligt lagen om kontaktförbud (1988:688) 24 §, har delats upp på *med elektronisk övervakning* och *övrigt*. Under 2019 anmäldes 14 respektive 3 340 sådana brott.
- Brotts mot folkbokföringslagen (1991:481) 42 § redovisas sedan den 1 januari 2019 i statistiken. Under 2019 anmäldes 1 020 sådana brott.

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en kortfattad beskrivning av statistiken över anmälda brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration¹⁵.

Statistikens ändamål

Statistiken över antalet anmälda brott beskriver den anmälda brottslighetens nivå, utveckling, struktur och regionala fördelning i Sverige, per år och månad. Den används främst för att följa upp, bedöma, planera och utveckla rättsväsendets verksamheter, samt för att belysa den anmälda brottsligheten i olika avseenden, såväl i ett nationellt perspektiv som på regional och lokal nivå. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under en period.

Statistiken över anmälda brott omfattar endast den andel av brott som kommer till polisens och andra brottsutredande myndigheters kännedom, och belyser således långt ifrån alla brott som begås i samhället. För en mer heltäckande bild av den faktiska brottsligheten behövs även andra källor, såsom brottsofferundersökningar (exempelvis Nationella trygghetsundersökningen, NTU) och självdeklarationsundersökningar.

Statistikens innehåll

Anmälda brott

I den officiella statistiken över anmälda brott redovisas brott som under redovisningsperioden anmälts till och registrerats av Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. Brotten kan alltså ha ägt rum före registreringstillfället, och behöver inte ha upptäckts det år eller den månad som redovisningen avser. De flesta av de anmälda brotten har skett i Sverige, men för 1–2 procent av dem ligger brottsplatsen utomlands.

Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott inte kan styrkas. Detta är särskilt viktigt att komma ihåg vid jämförelser med annan kriminalstatistik och vid internationella jämförelser, där man ofta har en snävare definition av begreppet brott. Vad gäller till exempel mord, dråp och misshandel med dödlig utgång har det visat sig att det faktiska antalet personer som avlidit till följd av dödligt

¹⁵ Varje statistikprodukt som ingår i den officiella statistiken har en separat kvalitetsdeklaration, som publiceras samtidigt som statistiken på www.bra.se och hittas i anslutning till statistiken.

våld under de senaste åren endast varit mellan 34 och 50 procent av det antal anmälda brott som redovisas i kriminalstatistiken.¹⁶

För brott som anmäls till och registreras av Tullverket (huvudsakligen smugglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. Statistiken över anmälda brott innehåller enbart de tullärenden som överlämnas till åklagaren. De ärenden som tullen lägger ner i ett tidigare skede kommer således inte med i statistiken.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar brott mot brottsbalken (BrB)¹⁷, brott mot trafikbrottslagen, brott mot narkotikastrafflagen samt brott mot specialstraffrättsliga författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan. Försök, förberedelse och stämpling¹⁸ till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försöksbrotten redovisas separat enbart för mord och dråp, våldtäkter, biltillgrepp och bostadsinbrott. I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket och Säkerhetspolisen. Regler för klassificeringen finns i publikationen *Klassificering av brott*, som finns på Brås webbplats, www.bra.se. Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället. Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om till exempel offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Hur antalet brott beräknas för de enskilda brottstyperna framgår av dokumentet *Riktlinjer för antalsräkning av brott*, som bland annat finns på Brås webbplats, www.bra.se.

Regional fördelning

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmäls, samt per kommun där brottet är begånget. Vissa brott kan sakna uppgift om kommun, och då redovisas brotten under okänd kommun i regionen.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom

¹⁶ Detta har framkommit vid jämförelser med Brås specialstudie av anmält dödligt våld samt med dödsorsaksstatistiken och annan forskning.

¹⁷ Följande brott ingår dock inte: vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (3 kap. 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (8 kap. 8 §) och förgelseväckande beteende (16 kap. 16 §).

¹⁸ Med stämpling (enligt 23 kap. 2 § 2 st. BrB) menas att en person antingen i samråd med någon annan planerar att utföra ett brott, eller själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

ett angivet geografiskt område. Åklagarmyndigheten har anpassat sin organisation till motsvarande områden. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figur 85 nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Region	Län	Befolkningsmängd 2018
Region Nord	Jämtland	898 000
	Norrbottnen	
	Västerbotten	
	Västernorrland	
Region Mitt	Gävleborg	947 000
	Uppsala	
	Västmanland	
Region Stockholm	Stockholm	2 440 000
	Gotland	
Region Öst	Jönköping	1 130 000
	Södermanland	
	Östergötland	
Region Väst	Halland	2 060 000
	Västra Götaland	
Region Syd	Kalmar	1 960 000
	Blekinge	
	Kronoberg	
	Skåne	
Region Bergslagen	Dalarna	875 000
	Värmland	
	Örebro	

Figur 54. Indelning i de sju nya polisregionerna.

Insamling och bearbetning

Statistiken över anmälda brott grundar sig på de uppgifter som registreras i Polismyndighetens, Tullverkets och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem.

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som läggs in i ärendehanteringssystemet DurTvå och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över anmälda brott månadsvis, kvartalsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik och nya redovisningssätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser över tid.

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, handlagda brott och misstänkta personer mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller beror på en enstaka händelse. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar runt 100 brott eller fler av samma brottstyp.

Brå har endast möjlighet att identifiera stora ärenden i de fall brotten har registrerats under samma ärendenummer. Det kan dock förekomma att brott som egentligen borde ingå i samma ärende, och där brotten sammantaget hade uppnått gränsen för ett stort ärende, råkar registreras under flera olika ärendenummer.

Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har kunnat identifieras de senaste sju åren.

Sammanställning av stora ärenden i statistiken 2019			
Antal ärenden	Brottstyp (Brottskategori)	Region	Antal anmälda brott (ca)
1	Bidragbrott mot Försäkringskassan (Bidragbrottslagen)	Nord	110
1	Bidragbrott mot Försäkringskassan (Bidragbrottslagen)	Nord	100
2	Korbedrägeri (9 kap. BrB)	Stockholm	140 vardera
2	Övrigt bedrägeri (9 kap. BrB)	Stockholm	120
1	Dataintrång (4 kap. BrB)	Stockholm	120
1	Bidragbrott mot Försäkringskassan (Bidragbrottslagen)	Stockholm	120
1	Grovt skattebrott (Skattebrottslagen)	Stockholm	100
1	Hot mot tjänsteman (17 kap. BrB)	Öst	260

1	Bidragbrott mot Försäkringskassan (Bidragbrottslagen)	Väst	100
1	Dataintrång (4 kap. BrB)	Syd	340
1	Våldtäkt mot kvinna 18 år eller äldre (6 kap. BrB)	Syd	140
4	Korbedrägeri (9 kap. BrB)	Syd	100, 130, 260, 300
1	Utpressning (9 kap. BrB)	Syd	180
1	Skattebrott (Skattebrottslagen)	Syd	100
1	Korbedrägeri (9 kap. BrB)	Bergslagen	120

- År 2018 registrerades i region Nord ett enskilt ärende som omfattade cirka 120 brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2018 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som omfattade 100–230 brott vardera avseende bidragbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som omfattade cirka 100–120 brott vardera avseende datorbedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som omfattade cirka 820 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade cirka 270 brott avseende skattebrott.
- År 2018 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade cirka 1 095 brott avseende kontokortsbedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 bidragbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 brott avseende överträdelse av kontaktförbud.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 120 brott avseende förskingring.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 580 brott avseende ofredande mot flickor under 18 år.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 110 brott avseende trolöshet mot huvudman.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 190 brott avseende våldtäkt mot flickor i åldern 15–17 år.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 brott avseende våldtäkt mot flickor under 15 år.

- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 150 brott avseende samlag med avkomling eller syskon, mot kvinnor (18 år eller äldre).
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 brott avseende dataintrång.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 650 brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende med cirka 140 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 brott avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Bergslagen tre enskilda ärenden som omfattade cirka 150–270 brott vardera avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Bergslagen ett enskilt ärende som omfattade cirka 110 brott avseende datorbedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Nord tre enskilda ärenden som omfattade cirka 100–150 anmälda brott vardera avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Nord två enskilda ärenden som omfattade cirka 130–180 anmälda brott vardera avseende trolöshet mot huvudman.
- År 2017 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som omfattade cirka 100–240 anmälda brott vardera avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 anmälda brott avseende datorbedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som omfattade cirka 200 anmälda brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade cirka 209 anmälda brott avseende näringspenningtvätt.
- År 2017 registrerades i region Stockholm två enskilda ärenden som omfattade cirka 130 respektive 330 anmälda brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Stockholm tre enskilda ärenden som omfattade cirka 110–180 anmälda brott avseende grovt skattebrott.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade cirka 500 anmälda brott avseende utnyttjande av barn under 18 år för sexuell posering.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade cirka 500 anmälda brott avseende barnpornografibrott.

- År 2017 registrerades i region Öst två enskilda ärenden som omfattade cirka 240 respektive cirka 360 anmälda brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2017 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som omfattade cirka 1 630 anmälda brott avseende automatmissbruk.
- År 2017 registrerades i region Öst tre enskilda ärenden som omfattade cirka 180 anmälda brott vardera avseende skattebrott.
- År 2017 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som omfattade cirka 160 anmälda brott avseende innehav av narkotika.
- År 2017 registrerades i region Öst ett enskilt ärende som omfattade cirka 300 anmälda brott avseende överträdelse av kontaktförbud.
- År 2017 registrerades i region Väst ett enskilt ärende som omfattade cirka 110 anmälda brott avseende penningtvättsbrott.
- År 2017 registrerades i region Väst ett enskilt ärende som omfattade cirka 115 anmälda brott avseende automatmissbruk.
- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 90 anmälda brott avseende sexuellt ofredande mot flickor under 15 år.
- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 102 anmälda brott avseende dataintrång.
- År 2017 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 190 anmälda brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Syd tre enskilda ärenden som omfattade cirka 140–160 anmälda brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Bergslagen ett enskilt ärende som omfattade cirka 100 anmälda brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Nord fem enskilda ärenden som omfattade 100–350 brott vardera, eller totalt cirka 700 brott, gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Nord två enskilda ärenden som omfattade cirka 120 respektive 170 brott gällande förskingring.
- År 2016 registrerades i region Mitt två enskilda ärenden som omfattade cirka 170 respektive 110 anmälda brott avseende datorbedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Mitt ett enskilt ärende som omfattade cirka 120 anmälda brott avseende penningtvätt.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende som omfattade cirka 2 000 brott gällande bedrägeri med hjälp av bluffaktura.

- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende som omfattade cirka 160 brott gällande skatteavdragsbrott.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett enskilt stort ärende som omfattade cirka 230 brott gällande trolöshet mot huvudman.
- År 2016 registrerades i region Öst ett enskilt stort ärende som omfattade cirka 1 200 brott gällande övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Väst ett enskilt stort ärende som omfattade cirka 150 brott gällande våldtäkt mot flickor under 15 år.
- År 2016 registrerades i region Väst fem enskilda ärenden som omfattade 120–150 brott vardera, eller totalt cirka 650 brott, gällande bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 500 brott avseende dataintrång.
- År 2016 registrerades i region Bergslagen ett enskilt ärende som omfattade cirka 200 brott gällande dataintrång.
- År 2015 anmäldes i region Nord ett enskilt ärende som omfattade många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Stockholm ett enskilt ärende som omfattade många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Syd ett enskilt ärende som omfattade många barnpornografibrott.
- År 2015 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 240 anmälda barnpornografibrott.
- År 2014 registrerades i region Syd ett enskilt ärende som omfattade cirka 300 anmälda brott avseende våldtäkt.
- År 2014 anmäldes i Gotlands län ett enskilt ärende som omfattade många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuellt ofredande) samt barnpornografibrott.
- År 2014 anmäldes i Uppsala län ett enskilt ärende som omfattade många brott gällande kränkande fotografering.
- År 2013 anmäldes i Jönköpings län ett enskilt ärende som omfattade många ofredandebrott.

Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska, metodologiska och lagstiftningsrelaterade förändringar sedan 2009, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till det relevanta stycket.

Förändringar som inträffat före 2010 finns dokumenterade i *Kvalitetsdeklarationen över statistiken om anmälda brott* på www.bra.se.

- Från och med 2017 års slutliga statistik presenteras resultaten i sammanfattningen om anmälda brott mot person indelat efter den utsatta personens kön. Den utökade redovisningen är ett led i Brås handlingsplan för jämställdhetsintegrering, där ett övergripande effektmål är att kunna ge målgrupperna en mer fullständig statistisk bild, som tydliggör skillnader och likheter mellan könen beträffande brott och utsatthet för brott.
- Från och med januari 2016 gjordes i polisens anmälningsystem ett förtydligande av namnen på brottskoderna för misshandel i nära relation/ej i nära relation (koderna 9349–9356). Begreppet *i nära relation* definierades då som ”är eller har varit gifta, sammanboende eller har gemensamma barn”. Vid en tidigare kvalitetsstudie från Brå (*Kvalitetsstudie 1. Användningen av brottskoder*) hade det framkommit att brottskoderna i fråga till viss del överanvändes, eftersom de även användes för andra typer av nära relationer, exempelvis mellan syskon eller mellan föräldrar och deras vuxna barn. Åtgärden genomfördes alltså i syfte att förtydliga vad som ska omfattas av brottskoderna, så att anmälda misshandelsbrott kodas korrekt när de registreras. Efter förtydligandet av brottskoderna är nivån på antalet anmälda misshandelsbrott i nära relation i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2015). För mer information, se *Kvalitetsstudie 1. Användningen av brottskoder* på www.bra.se.
- Från och med 2015, när de 21 länspolismyndigheterna omvandlades till en polismyndighet indelad i sju polisregioner, har kvaliteten förbättrats på statistiken över anmälda brott på kommunnivå, beroende på ett minskat bortfall på uppgiften om brottsplatskommun. När kommunen redovisas som okänd kan det bero på att denna uppgift saknas helt (exempelvis på grund av att brottet inte sker på en fysisk plats) eller på att den angivna brottsplatsen finns i en kommun utanför det ”område” där brottet handläggs. Från och med 2015 handläggs ärendena av regionen, i stället för som tidigare länet, och eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgiften om kommun.
- Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella ökningarna helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har

vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har påverkan varit lägre eller till och med obefintlig. I tabell 7 visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2015 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet i stället för på polisregion.

Tabell 8. Förändringen i antalet brott med okänd kommun i statistiken 2015, jämfört med det tidigare sättet att redovisa, totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap.)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000 (-18 %)	- 210 (-48 %)	-1 080 (-80 %)	-244 (-23 %)	-203 (-59 %)	-437 (-49 %)
Mitt	-1 230 (-6%)	-146 (-31 %)	-276 (-42 %)	-224 (-28 %)	-130 (-70 %)	0 -
Stockholm	-439 (-1 %)	-30 (-2 %)	-15 (-3 %)	-8 (-1 %)	-15 (-3 %)	-48 (-1 %)
Öst	-6 070 (-22 %)	-170 (-36 %)	-3 880 (-91 %)	-745 (-46 %)	-335 (-85 %)	-232 (-15 %)
Väst	-1 620 (-4 %)	-106 (-22 %)	-555 (-58 %)	-112 (-22 %)	-141 (-47 %)	-148 (-7 %)
Syd	-2 280 (-5 %)	-190 (-23 %)	-510 (-42 %)	-225 (-24 %)	-240 (-65 %)	-201 (-32 %)
Bergslagen	-1 170 (-5 %)	-110 (-24 %)	-392 (-36 %)	-82 (-9 %)	-84 (-63 %)	0 -

De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar, totalt har bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat med mellan 4 och 6 procent totalt sett.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna och är indelad i sju polisregioner.
- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av samma kontaktförbud separat. Det gör det möjligt att både särredovisa enbart initialt utfärdade kontaktförbud och att redovisa samtliga utfärdade kontaktförbud inklusive eventuella förlängningar.
- I tidigare redovisningar, från 2008 till och med mars 2014, ingick de kontaktförbud som utfärdades initialt eller förlängdes under redovisningsåret.

Varje kontaktförbud räknades endast en gång, oavsett om det hade förlängts eller ej.

- I juni 2014 påbörjades utvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes därmed för nyregistrering av brott. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringskada (trafikförordningen (1998:1276) 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brå:s instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott (trafikbrottslagen (1951:649) 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.
- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis användes i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå samarbetade med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgjorde kan ha gett effekter som är svåra att överblicka. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Siebel-Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet, men

även till viss del miljöbrotten. Framför allt har det påverkat statistiken över brott mot skattebrottslagen, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.

- Under perioden augusti till december 2012 gjorde polisen anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras och hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet när statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra) gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller hos Ekobrottsmyndigheten. Med Cåbra infördes en unik brottsidentitet (BID) som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemsiftet hos Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt hänföras till anmälda skattebrott samt till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har det efter anpassningen för 2007 tillkommit nästan dubbelt så många skattebrott och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit, liksom 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2007–2010 inte relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk. För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för rättsstatistik på Brå.

Kvalitetsstudier

Kvaliteten i brottskoder

För statistiken över anmälda brott, handlagda brott, handlagda brottsmisstankar samt misstänkta personer är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp

man räknar brotten, besluten eller de registrerade misstankarna. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder har Brå genomfört en kvalitetsstudie, som publicerades i september 2012.

Resultatet visar att felkodningar framför allt påverkar fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori. Till exempel bedömdes studiens samtliga anmälningar som getts en brottskod för bedrägeri ha registrerats till rätt brottskategori. Däremot förekom felkodningar för vilken typ av bedrägeri det var frågan om – datorbedrägeri, bluffaktura, bedrägeri med hjälp av internet eller annat. Generellt förekom en överanvändning av koderna för ärenden utan egen brottskod, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebar att brottstyper med en egen brottskod var underanvända, till exempel *bedrägeri med hjälp av internet*.

Ytterligare områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation*, *bekant/obekant*, *grovt/annat än grovt*, *försök/fullbordat* samt *inomhus/utombus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken* på www.bra.se.

Specialstudier om dödligt våld

För att kunna redovisa det faktiska antalet fall av dödligt våld gör Brå sedan 2002 specialstudier av underlaget till statistiken. Samtliga anmälda fall av fullbordade mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång samt vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) har studerats. Avsikten med studierna är bland annat att fastställa om misstanken om brott kvarstår efter polisens utredning (slutredovisad förundersökning). De anmälda fallen av vållande till annans död kontrolleras för att klargöra om det bland dessa gärningar finns brott som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång. Med dödligt våld avses fullbordade mord, dråp och misshandel med dödligt våld, som korrekt registrerats som sådana eller som felaktigt registrerats som vållande till annans död.

För mer information, se *Konstaterade fall av dödligt våld. Statistik för 2018*, som finns att ladda ner från www.bra.se.

Januari 2020

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brotts förebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolknings anvisningar, kommentarer och analyser.